

ZPRÁVA O ČINNOSTI PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE V ROCE 2023

Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvková organizace

B | R | N | O

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO
FINANČNĚ PODPORUJE ZOO BRNO A STANICI ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ,
PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

ZOO
BRNO
70

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZOO BRNO A STANICE ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZA ROK 2023

OBSAH:

I.	PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HLAVNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE	5
1.	Činnost chovatelská	5
1.1.	Stavy zvířat	5
1.2.	Adopce, veřejné sbírky	12
1.3.	Kura Kura - želvy v ohrožení	13
1.4.	Pomoc chovu ohrožených druhů zvířat	13
1.5.	Záchranný mezinárodní program reintrodukce orla východního a mezinárodní repatriační program pro jeřáby na Dálném východě	13
1.6.	Podpora záchranné stanice Jinačovice	13
1.7.	Jsme v tom spolu	13
2.	Činnost vzdělávací	16
2.1.	Útvar vzdělávání a útvar praktického vzdělávání	16
2.2.	Útvar Středisko ekologické výchovy Hlídka (SEV Hlídka)	23
3.	Poskytování služeb v souvislosti s péčí o návštěvníky	25
3.1.	Akce pro veřejnost	26
3.2.	Zážitkové programy Zoo Brno	27
4.	Činnost související s vlastním provozem Zoo Brno	28
4.1.	Správa majetku	28
4.2.	Útvar dopravy a zeleně	28
4.3.	Informační technologie	29
II.	PLNĚNÍ ÚKOLŮ V PERSONÁLNÍ OBLASTI	30
1.	Organizační a personální změny v roce 2023	30
1.1.	Organizační struktura	30
1.2.	Personální obsazení	31
1.3.	Změny personálního obsazení 2023	33
1.4.	Rozvoj podnikové kultury	33
2.	Dobrovolnictví v Zoo Brno	33
3.	Vzdělávání zaměstnanců	34
4.	Dodržování bezpečnosti práce, pracovní úrazy za rok 2023	35
4.1.	Roční prověrka BOZP a PO	35

4.2.	Roční kontrola všech pracovišť smluvním poskytovatelem pracovně lékařských služeb	35
4.3.	Pracovně lékařské prohlídky	35
4.4.	Pracovní úrazy	35
4.5.	Školení v oblasti BOZP a PO	35
III.	PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ	36
1.	VÝNOSY	36
1.1.	Rozpis všech výnosů s uvedením rozpočtu na daný rok, skutečnosti ke konci sledovaného období, skutečnosti za stejné období minulého roku, procentní plnění upraveného rozpočtu	36
1.2.	Zdůvodnění výrazných odchylek ve vývoji jednotlivých druhů výnosů	36
2.	NÁKLADY	37
2.1.	Podrobný rozpis čerpání nákladů s uvedením rozpočtu na daný rok, skutečnosti ke konci sledovaného období, skutečnosti za stejné období minulého roku, procentní plnění upraveného rozpočtu	37
2.2.	Zdůvodnění výrazných odchylek ve vývoji jednotlivých druhů nákladů	38
2.3.	Plnění odpisového plánu	39
3.	FINANČNÍ MAJETEK	39
3.1.	Stavy finančních prostředků na bankovních účtech	39
3.2.	Pokladní hotovost	40
3.3.	Ceniny	40
4.	POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY	40
4.1.	Pohledávky	40
4.2.	Závazky	41
5.	TRANSFERY Z JINÝCH VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ (PODROBNÝ ROZPIS PŘIJATÝCH TRANSFERŮ, INFORMACE O JEJICH ČERPÁNÍ)	41
5.1.	Finanční prostředky poskytnuté Ministerstvem životního prostředí ČR v rámci programu „Příspěvek zoologickým zahradám pro rok 2023“	41
5.2.	Finanční prostředky poskytnuté MŽP v rámci programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“ podporovaného z Finančního mechanismu Norska 2021 - 2024	43
5.3.	Finanční prostředky od Úřadu práce Brno – město	43
5.4.	Účelový neinvestiční příspěvek z MŠMT na provoz školského zařízení	43
6.	INVESTICE	44
IV.	KOMENTÁŘ K TABULCE „PLÁN TVORBY A ČERPÁNÍ PENĚŽNÍCH FONDŮ“	46
V.	KONTROLNÍ ČINNOST	51
1.	Roční plán kontrolní činnosti prováděné organizací	51

2. Vyhodnocení plánu kontrolní činnosti prováděné organizací za rok 2023	51
2.1. Úvod	51
2.2. Audity realizované v roce 2023 - výsledky auditů	52
2.3. Souhrnné zhodnocení výsledků interního auditu	53
VI. INFORMACE O VÝSLEDKU INVENTARIZACE MAJETKU A ZÁVAZKŮ	54
1. Vyhodnocení průběhu inventur	54
2. Informace o zjištěných inventarizačních rozdílech a zúčtovatelných rozdílech	54
VII. INFORMACE O DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI	56

I. Plnění úkolů v oblasti hlavní činnosti organizace

Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvková organizace (dále jen Zoo Brno) vyvíjí svou činnost v oblasti chovatelské, ochranné, vědecké a vzdělávací, dále poskytuje služby v souvislosti s péčí o návštěvníky, vyvíjí rovněž činnosti související s vlastním provozem a provozuje stanici zájmových činností se zaměřením na EVVO (Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta).

1. Činnost chovatelská

1.1. Stavby zvířat

K poslednímu dni roku 2023 chovala brněnská zoo 2 089 zvířat 400 druhů. Počty druhů a jedinců (rozvržených do sedmi skupin) na začátku a na konci roku 2023, uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 1: Počty zvířat chovaných v Zoo Brno na začátku a na konci roku 2023

	01. 01. 2023		31. 12. 2023	
	Druh	Jedinec	Druh	Jedinec
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	73	425	74	386
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	2	16	2	14
Ryby (<i>Pisces</i>)	123	1 250	108	830
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	6	35	6	26
Plazi (<i>Reptilia</i>)	62	228	60	259
Ptáci (<i>Aves</i>)	63	231	66	241
Savci (<i>Mammalia</i>)	85	339	84	333
Celkem (Total)	414	2 524	400	2089

K poslednímu dni roku 2023 bylo v kolekci zvířat Zoo Brno 45 taxonů savců, ptáků, plazů a ryb, jejichž chov řídí Evropské záchovné programy pro ohrožené druhy (EEP):

Český název	Latinský název	Stav v zoo	Celkem exemplářů
Lemur tmavý	<i>Eulemur macaco</i>	1.3.0	4
Lemur kata	<i>Lemur catta</i>	5.0.0	5
Lemur vari	<i>Varecia variegata</i>	1.1.0	2
Kosman běločelý	<i>Callithrix geoffroyi</i>	1.5.0	6
Lvíček zlatohlavý	<i>Leontopithecus chrysomelas</i>	1.1.0	2
Tamarín žlutoruký	<i>Saguinus midas</i>	5.2.0	7
Tamarín pinčí	<i>Saguinus oedipus</i>	1.1.0	2
Dželada hnědá	<i>Theropithecus gelada</i>	1.0.0	1
Margay	<i>Leopardus wiedii</i>	2.1.0	3
Manul	<i>Otocolobus manul</i>	1.2.0	3
Lev konžský	<i>Panthera leo bleyenberghi</i>	1.1.0	2
Levhart cejlonský	<i>Panthera pardus kotiya</i>	1.1.0	2

Tygr sumaterský	<i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.1.0	2
Kočka rybářská	<i>Prionailurus viverrinus</i>	1.1.0	2
Klokánek králikovitý	<i>Bettongia penicillata</i>	1.2.0	3
Klokan žlutonohý	<i>Petrogale x. xanthopus</i>	3.4.0	7
Klokan žlutonohý	<i>Wallabia bicolor</i>	1.2.0	3
Medvěd lední	<i>Ursus maritimus</i>	0.1.0	1
Panda červená	<i>Ailurus fulgens</i>	1.1.0	2
Surikata	<i>Suricata suricatta</i>	6.4.1	11
Rosomák	<i>Gulo gulo gulo</i>	1.2.0	3
Vlk hřivnatý	<i>Chrysocyon brachyurus</i>	1.1.0	2
Kůň Przewalského	<i>Equus caballus przewalskii</i>	0.2.0	2
Kiang	<i>Equus kiang holdereri</i>	1.3.0	4
Žirafa síťovaná	<i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	1.3.0	4
Tapír jihoamerický	<i>Tapirus terrestris</i>	1.1.0	2
Vikuňa	<i>Vicugna vicugna</i>	2.3.0	5
Buvolec běločelý	<i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>	1.1.0	2
Takin indický	<i>Budorcas t. taxicolor</i>	3.5.0	8
Berneška rudokrká	<i>Branta ruficollis</i>	2.1.0	3
Polák východní	<i>Aythya baeri</i>	1.1.0	2
Kajka mořská	<i>Somateria mollissima</i>	0.3.0	3
Jeřáb mandžuský	<i>Grus japonensis</i>	1.2.0	3
Sovice sněžní	<i>Bubo scandiacus</i>	0.1.0	1
Puštík bělavý západosibiřský	<i>Strix uralensis uralensis</i>	1.1.0	2
Kakadu arový	<i>Probosciger a. aterrimus</i>	0.2.0	2
Zoborožec kaferský	<i>Bucorvus leadbeateri</i>	1.1.0	2
Majna Rothschildova	<i>Leucopsar rothschildi</i>	0.1.0	1
Korunáč Sclaterův	<i>Goura Sclateri</i>	1.1.0	2
Želva paprscitá	<i>Astrochelys radiata</i>	1.2.0	3
Želva pavoukovitá	<i>Pyxis arachnoides brygooi</i>	5.2.9	16
Orlície bornejská	<i>Orlitia borneensis</i>	2.0.0	2
Dlouhokrčka McCordova	<i>Chelodina mccordi</i>	1.1.0	2
Korovec mexický	<i>Heloderma horridum</i>	1.0.3	4
Duhovkovití (29 druhů)	<i>Melanotaeniidae</i>	8.8.319	335
Halančíkovec dlouhohřbetý	<i>Cyprinodon longidorsalis</i>	0.0.5	5
Štikovec sakaramský	<i>Pachypanchax sakaramyi</i>	0.0.4	4
Mečovka zelená	<i>Xiphophorus hellerii</i>	0.0.6	6
Vrubozubcovití (4 druhy)	<i>Cichlidae</i>	1.0.5	6

Celkem

506

K poslednímu dni roku 2023 vedly Evropské plemenné knihy (ESB) 7 taxonů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno:

Český název	Latinský název	Stav v zoo	Celkem exemplářů
Leguán mangrovový	<i>Ctenosaura bakeri</i>	1.2.10	17
Leguán nosorohý	<i>Cyclura cornuta</i>	1.1.0	2
Užovka proužkovaná	<i>Thamnophis sirtalis</i>	1.2.0	3
Čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	1.1.0	2
Nestor kea	<i>Nestor notabilis</i>	1.1.0	2
Aguti Azarův	<i>Dasyprocta azarae</i>	1.0.0	1
Medvěd kamčatský	<i>Ursus arctos beringianus</i>	0.2.0	2
Celkem			29

1.1.1. Odchovy zvířat

V roce 2023 se v Zoo Brno narodilo 242 mláďat (počet druhů v závorce):

savci 94 (23)
 ptáci 50 (14)
 plazi 61 (8)
 obojživelníci 14 (2)
 paryby 23 (1)

Jednotlivé odchovy:

Poprvé v historii Zoo Brno došlo k odchovu následujících druhů:

1.0 berneška rudokrká (*Branta ruficollis*), **0.1 puštík bradatý** (*Strix nebulosa*),
0.0.11 bazilišek dlouhonohý (*Laemanctus longipes*) a **0.0.1 dasie smaragdová** (*Lamprolepis smaragdinum*)

Z opakovaných odchovů je možné vyzdvihnout narození těchto druhů:

1.0 jelen milu (*Elaphurus davidianus*) **0.2 wapiti sibiřský** (*Cervus canadensis*), **0.1.5 lžičák novozélandský** (*Spatula rhynchotis variegata*), **1.1 výr západosibiřský** (*Bubo b. sibiricus*), **0.1 výr virginský** (*Bubo virginianus*), **2.1.2 ledňák obrovský** (*Dacelo novaeguineae*), **2.2 latam vlašťovčí** (*Lathamus discolor*), **3.4 papoušek Alexandřin** (*Polytelis alexandrae*), **1.0 vaza velký** (*Coracopsis vasa*), **0.0.22 trnucha** (*Plesiotrygon nana*), **0.0.5 červorovec splývavý** (*Typhlonectes natans*), **0.0.14 leguán mangrovový** (*Ctenosaura bakeri*), **0.0.4 želva pavoukovitá** (*Pyxis arachnoides*) a **0.0.3 anolis** (*Anolis leachii*)

1.1.2. Nové druhy

Kolekci zvířat chovaných v brněnské zoologické zahradě obohatil v roce 2022 příchod 8 nových živočišných druhů: **1.1 bažant Humeové** (*Syrmaticus humiae*), **1.1 bažant mikádo** (*Syrmaticus mikado*), **1.0 jeřáb panenský** (*Anthropoides virgo*), **1.1 hrdlička divoká**

(*Streptopelia turtur*), **0.1 dudek chocholatý** (*Upupa epops*), **3.1. majna hnědá** (*Acridotheres fuscus*), **1.1 straka modrá** (*Cyanopica cyanus*), **0.1 žluva hajní** (*Oriolus oriolus*).

1.1.3. Nové expozice a rekonstrukce

V průběhu roku 2023 byly dokončeny výměny pletiva vnějších voliér pavilonu Exotarium, expozic korsaků a manulů. Dále vznikly nové voliéry do zimoviště ptáků a postupně se revitalizuje další část expozičního celku Žijí tu s námi. Také začaly opravy bývalé expozice lachtanů s cílem umístit zde nový druh, a to v prvním čtvrtletí roku 2024.

1.1.4. Doplnování chovných skupin

Na doplnění stávajících chovných skupin a pro vytvoření nových chovných párů byli do zoo přivezeni např. tyto jedinci:

1.0 tinama koroptví (*Nothoprocta perdicaria*), **2.2 tenkozobec opačný** (*Recurvirostra avosetta*), **0.1 eklektus pestrý** (*Eclectus roratus polychloros*), **1.0 krkavec velký** (*Corvus corax*), **0.0.2 zmije obecná** (*Vipera berus*), **0.1 krajta kobercová** (*Morelia spilota*), **0.1 leguán nosorohý** (*Cyclura cornuta*) a **4.2 halančík čtyřoký** (*Anableps anableps*)

Personální změny

V roce 2023 začal chovatelský úsek fungovat v nové organizační struktuře platné od 1. 12. 2022. Protože se v rámci této nové struktury nepodařilo obsadit pozice vedoucího útvaru krmiv a vedoucího útvaru welfare a dokumentace, obě tyto pozice zastával v průběhu celého roku vedoucí úseku Ing. et Ing. Jaroslav Prchal. Z důvodů absence těchto odborníků na trhu práce zůstalo také neobsazené i třetí místo na nově zřízeném útvaru welfare a dokumentace. Pozice asistenta na chovatelském úseku byla zdárně obsazena dlouholetou zaměstnankyní Mgr. Terezou Karasovou, která se vrátila z rodičovské dovolené a na tuto pozici byla přesunuta z místa chovatelky na záchranné stanici v Jinačovicích. V rámci nové organizační struktury bylo také přidáno pět pracovních míst v řadách chovatelů, které byly v průběhu roku postupně obsazovány.

Ochranářská činnost – záchranné projekty v České republice

Ochrana sýčků obecných (*Athene noctua*) na jižní Moravě

Na víceletém projektu Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě se naše zoo v roce 2023 nadále podílela především pravidelným monitoringem populace sýčků obecných v zájmovém území projektu, výrobou i instalací speciálních budek a propagací ochrany sýčků mezi širokou veřejností.

Partnerskou organizací zmíněného projektu je Český svaz ochránců přírody (ČSOP), základní organizace 56/02 Břeclav, jejíž kontaktní osobou je Mgr. Libor Opluštil, člen Mezinárodní pracovní skupiny pro výzkum a ochranu sýčků obecných ILOWG (International Little Owl Working Group). K realizaci projektu také přispěli pracovníci Záchranné stanice živočichů v Bartošovicích na Moravě.

Ochraně sýčků obecných se Zoo Brno věnovala ve třech hlavních oblastech: 1) monitoring přirozeného výskytu sýčků, 2) zajištění bezpečných hnízdních podmínek, 3) management vybraných lokalit obsazených sýčkem obecným za účelem podpory dalšího nárůstu populace.

Monitoring přirozeného výskytu probíhal od března do srpna metodou přímého průzkumu lokalit, především areálů zemědělských podniků. Hledaly se pobytové stopy (vývržky, trus), případně byla snaha sýčky přímo pozorovat. Celkem bylo prozkoumáno 45 lokalit okresů Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Výskyt sýček obecných byl zaznamenán na 5 lokalitách a také byly potvrzeny 2 případy hnízdění.

Záchranný program sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v České republice

Sysel obecný je příkladem původně běžného druhu označovaného dokonce za „škůdce“, který se vlivem člověka dostal na pokraj vyhuby. V červeném seznamu ohrožených druhů obratlovců ČR je sysel obecný klasifikován jako kriticky ohrožený druh. Recentně je výskyt sysla obecného zaznamenán na zhruba 40 více či méně izolovaných lokalitách. Právě izolovanost a většinou malá početnost kolonií jsou v současné době hlavními příčinami ohrožení sysla obecného v ČR. Vzhledem k malému množství jedinců na většině recentních lokalit patří k rizikovým faktorům i klimatické extrémny. Relativně deštivější sezóna roku 2021 měla za následek snížení celkové syslí populace meziročně o cca 20%.

K dosažení cílů záchranného programu zahájeného v roce 2015 bylo třeba přistoupit k zakládání nových populací sysla obecného. V současné době není žádná populace na území České republiky natolik početná, aby mohla sloužit k odběru většího množství (až stovek) jedinců pro přímé repatriace. Proto bylo nutné zvládnout metodu úspěšného množení tohoto druhu v člověkem podporovaných a polopřirozených chovech, které se tak staly zdrojem jedinců pro repatriční akce.

V roce 2023 tak i nadále pokračovala dlouhodobá úspěšná spolupráce na projektu vedeném Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky s názvem „Založení nových odchovů sysla obecného a osvětová činnost v rámci realizace jeho záchranného programu“. V rámci tohoto projektu byla do voliéry v zázemí Zoo Brno v roce 2015 vypuštěna skupina 39 syslů, kteří pocházeli z odchytů ve volné přírodě západního Slovenska.

Polopřirozený chov je každoročně hodnocen jako velmi úspěšný a naplňuje svůj cíl v projektu. Vzhledem se stálému a vysokému počtu jak dospělých, tak mladých zvířat v zoo proběhlo v srpnu 2023 v pořadí již šesté vypuštění odchovaných jedinců ze Zoo Brno do přírody ČR, i tentokrát v požadovaném počtu dvaceti kusů. Jako nejvhodnější lokalita byla vybrána lokalita Odolický vrch v CHKO České středohoří. Ideální počet vypuštěných zvířat byl stanoven na 20 mladých jedinců vyrovnaného poměru pohlaví. Všichni jedinci pro tento přesun pocházeli z chovů Zoo Brno. Jak odchyt, tak i následný transport a vypuštění proběhly bez komplikací a za hojné účasti médií a to jak rozhlasových tak i televizních. Následná kontrola potvrdila přítomnost syslů na lokalitě.

Ochrana dudka chocholatého (*Upupa epops*) na jižní Moravě

V roce 2023 pokračoval projekt ochrany dudka chocholatého. Cílem tohoto projektu je podpora hnízdních příležitostí a údržba potravních lokalit, vhodných pro dudka chocholatého. Ochrana takových lokalit potom pomůže chránit i další druhy zvláště chráněných živočichů a rostlin. Spolupráce s ČSOP Morava dále úspěšně pokračuje. K roku 2023 máme instalovaných celkem 21 umělých hnízdních dutin na 7 lokalitách. V roce 2023 dudek zahnízdil ve třech z nich. Ve dvou vyvedl celkem 11 mlád'at. Celkem máme tak od roku 2017 vyvedeno už přes 50 malých dudků chocholatých.

S pomocí pracovníků Krajského úřadu Jihomoravského kraje byla pro sezónu 2023 z pěti lokalit s budkami pro dudky vybrána jedna prioritní, které byla věnována managementová péče formou mozaikovitého kosení a výřezu dřevin. Cílem je udržet hnízdicí pár dudků chocholatých na lokalitě, kde již jsou, a vytvořit vhodný potravní biotop na zbývajících lokalitách, které může

dudek v budoucnu obsadit. V rámci tohoto projektu bylo na vybrané lokalitě vyřezáno celkem 1,14 ha nežádoucích křovin. Nutné finanční prostředky byly hrazeny ze sbírkových účtů Zoo Brno. Mimo výše zmíněnou lokalitu došlo v roce 2021 k získání grantu Rondane z Norských fondů ve výši 381.181,49 Kč pro údržbu jihomoravských lokalit Morkůvky a Syslovce po dobu tří let. V rámci tohoto projektu bylo na vybraných lokalitách vykoseno celkem 0,8 ha degradovaných travních porostů. Dále bylo spaseno celkem 1.05 ha pomocí stáda koz a ovcí. Od října do prosince 2023 na obou lokalitách probíhal výřez křovin.

Managementové zásahy jednoznačně přispěly ke zlepšení stavu biotopu na daných lokalitách a pomohou rozšířit diverzitu místní fauny i flóry. Tím došlo k obnovení původních podmínek (prosvětlení, odnos nahromaděných živin) na stanovišti. Obnovil se tak biotop, který hostí celou řadu druhů rostlin a na ně vázaných živočichů, mezi kterými jsou druhy sloužící jako potrava pro dudky a samozřejmě i další druhy. Z ptáků např. ťuhýk obecný (*Lanius collurio*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), bramborníček (*Saxicola* spp.) a mnoho dalších.

Péče o potravní lokality však není záležitostí jednorázovou. O takto vzniklé a obnovené biotopy je třeba se starat i v následujících letech, jinak opět dojde k jejich degradaci. Vhodná je jak pastva, tak i kosení. Pokud se na lokalitě vyskytují invazní druhy bylin a dřevin je vhodné na ní provádět management alespoň jednou ročně. Pokud jsou stepní stráně zachovalé, stačí vhodný management jednou za 2-3 roky. Nezbytný je ale každoroční monitoring a sledování stavu. Proto má tento projekt velký potenciál a měl by pokračovat i v dalších letech.

Testování účinnosti opatření pro předcházení konfliktů s bobry evropskými (*Castor fiber*)

V roce 2023 jsme pokračovali s monitoringem lokalit, na kterých byla technická opatření použita v minulých letech. Jednalo se o tři lokality, na kterých byl aplikován drén do bobří hráze (zajišťující stálou výšku hladiny vody). Na dvou dalších lokalitách byla vyzkoušena dvě nová opatření – plovoucí elektrický ohradník a zavěšené PET lahve na přepadu rybníka.

Drény u obce Krasavce (okr. Plzeň) a na Stříbrném potoce u Havlíčkova Brodu fungují beze změn. Drénovaná hráz na Travním Dvoře celý rok fungovala dobře, nevykazovala žádné velké změny a drén plnil svoji funkci až do poslední kontroly v prosinci, kdy jsme zjistili, že byla část hráze rozebrána a drén byl neopravitelně poškozen. Část roury byla odvezena a zbytek drénu bude odstraněn, jakmile to počasí dovolí.

Nově jsme řešili situaci, kdy bobr začal stavět hráz na přepadu rybníka Lihovarského rybníka (Havl. Brod), do kterého teče zmíněný Stříbrný potok. Přepad slouží k odvedení přebytečného množství vody zpět do hlavního toku tak, aby se zamezilo dalšímu vzestupu hladiny v nádrži. Abychom bobrovi zabránili ve stavbě hráze, rozhodli jsme se vyzkoušet levnou variantu opatření využívanou v Bavorsku – zavěšení PET lahví před přepad. PET lahve na vodní hladině by měli bobrům bránit v dovozu stavebního materiálu. Na lokalitu jsme také umístili fotopast, abychom měli přehled o tom, co se na místě děje a jak bobr reaguje na aplikované opatření. Jedná se o opatření, které dosud nebylo na území ČR testováno. Projekt byl předem projednán s majiteli rybníka.

Poslední řešenou lokalitou je Stržský potok v obci Světnov (okr. Žďár nad Sázavou). Bobři zde postavili hráz, díky které docházelo k zatopení sklepů domů místních obyvatel. Hráz již byla drénována kolegy z ČVUT a AOPK. Bohužel toto samotné opatření bylo nedostatečné, protože bobři ucpávali ochranný koš z kari sítě, který je umístěn kolem rour zajišťující odtok přebytečné vody. Voda tedy neodtékala i přes snahu kolegy z AOPK, který koš pravidelně čistil. Bobři vždy do druhého dne nanosili větve zpět.

Přistoupili jsme tedy k rozhodnutí vyzkoušet na místě plovoucí elektrický ohradník, který byl umístěn okolo ochranného koše a částečně kolem hráze. Ohradník bobrům zabránil umístit stavební materiál na ochranný koš. Vodící lanko elektrického ohradníku je chyceno na očku předělaném k bójce, která je volně nasunuta na roxor. Výška vodícího lanka se tak plynuje

přizpůsobuje měnící se výšce vodní hladiny v toku. Byl zde použit elektrický ohradník, který byl v roce 2022 umístěn na Travním Dvoře, kde spadlý strom znemožnil další jeho používání. U Světnova vše zatím funguje, výška hladiny toku je stálá a místo pravidelně kontroluje a udržuje kolega z AOPK, který má oblast na starost.

Snahou všech výše uvedených opatření je snížení konfliktnosti výskytu bobrů, k zachování jejich hrází, které zvyšují retenci a akumulaci vody v krajině, zlepšují kvalitu vody v tocích, umožňují rozvoj mokřadních biotopů a navýšení biodiverzity na předmětných lokalitách.

Ochranářská činnost – mezinárodní záchranné projekty

Program repatriace dvou druhů jeřábů a plemenná kniha jeřába mandžuského (*Grus japonensis*)

Vzhledem k tomu, že Zoo Brno v průběhu roku 2023 oficiálně pozastavila členství v EARAZA, pozastavil se i projekt na repatriaci obou druhů jeřábů. Poslední výsledky z projektu byly oficiálně prezentovány na semináři Katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně v únoru.

Kurátor ptáků Zoo Brno RNDr. Petr Suvorov, Ph.D. byl oficiálně ustanoven jako koordinátor ex-situ programu pro jeřába mandžuského v rámci Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) a jeho další kroky směřují k populačnímu managementu cca 300 jedinců, které zoologické zahrady v EAZA v současné době drží.

Kura Kura – zachraň želvu

Pro další aktivity projektu byla v roce 2023 nejzásadnější osobní návštěva zástupců Zoo Brno v Indonésii. Účelem cesty bylo setkání se zástupci a vedením Batu Secret Zoo. Na základě jednání došlo k posunu v rámci příprav výstavby nového rehabilitačního centra s partnerem, kterým by potenciálně mohla být Batu Secret Zoo. Byla projednána aktuální situace a podrobně probrány příležitosti i úskalí budoucí spolupráce na výstavbě i vlastním provozu centra. Došlo také k prohlídce místa plánované výstavby.

Záchranná stanice pro volně žijící živočichy v Jinačovicích při Zoo Brno

Záchranná stanice pro volně žijící živočichy v Jinačovicích završí k 31. lednu 2024 devět let svého fungování.

V roce 2023 poskytla pomoc zvířatům v počtu 561 případů, které představují 984 jedinců, zastupujících 70 druhů zvířat. Počty přijatých zvířat se mírně snížily. Ke konci roku 2022 zůstávalo v péči ZS ještě 115 jedinců. Nejčastěji to byli savci, zejména pak netopýři hvízdaví (283) a ježci západní (143 jedinců). Z ptáků nejčastěji kosi černí (49), poštolky obecné (35), kachny divoké (35), sýkory koňadry (33) a hrdličky zahradní (24). Do péče bylo přijato 13 jedinců zvláště chráněných druhů, z toho 5 druhů patřilo k netopýřům (netopýr hvízdavý, netopýr rezavý, netopýr pestrý, netopýr černý a netopýr vodní).

Zvířata přijímaná z oblasti Kuřimska a Rosicka, tedy z oblasti zajišťované v rámci Národní sítě záchranných stanic tvořila asi 50 % (448 jedinců), což představuje menší podíl než v přechozích letech.

Mláďata tvořila zhruba jednu třetinu všech případů (31 %), více jak čtvrtinu případů (28 %) tvořila zvířata zraněná. Odchyt tvořil zhruba 34 % případů, v cca 7 % se jednalo o zvířata vysílená. Zhruba 70 % zvířat bylo vypuštěno, o zvýšení tohoto procentuálního podílu se zasloužily hlavně kolonie netopýřů v letních měsících. Zbýlých asi 20 % představovala zvířata utracená či uhynulá. Okolo 10 % (89 jedinců) tvoří zvířata, která zůstala ve stanici do roku 2024.

Vzdělávání veřejnosti zajišťuje ZS prostřednictvím informačních letáků, internetových stránek Zoo Brno, tiskových zpráv a profilu na Facebooku, ale také při komunikaci s nálezci zvířat. V roce 2023 bylo realizováno několik osvětových akcí pro veřejnost nejen v areálu záchranné stanice a zoologické zahrady.

V průběhu akcí se děti a ostatní účastníci seznámily s činností stanice, péčí o zvířata ve stanici, s nejčastějšími příčinami příjmu zvířat do stanice a naučily se poznávat, kdy volně žijící zvíře potřebuje pomoc lidí a kdy je naopak pomoc nežádoucí. V prezentaci mohly vidět fotky přibližující situace, které stanice denně řeší a mnoho videí z krmení, péče, záchrany či vypouštění léčených zvířat v naší stanici. Přednášela Simona Blahoňovská a MVDr. Radek Ficek. Mezi tyto akce patřily: devět prezentací pro účastníky týdenních jarních a letních táborů v Zoo Brno, přednáška na pracovišti Hlídka při Zoo Brno, ZŠ Deblín, ZŠ Brno Jundrov, ZŠ Divizna Kuřim, ZŠ Labyrint Brno, ZŠ Brno střed, ZŠ Rozdrojovice, MŠ Jinačovice, MŠ Rozmarýn, ZŠ Řícmanice. Svou prezentací se stanice zúčastnila v září na oslavách 70. výročí Zoo Brno.

Největší akcí roku byl Den otevřených dveří, který se konal 9. září 2023. V průběhu celého dne probíhaly komentované prohlídky po areálu s prohlídkou dočasně umístěných zvířat. Doplnujícím programem byla ukázka našich dravců a sov. Návštěvníci mohli též zhlédnout výstavku hmyzích hotelů, ptačích budek, krmítek, shozů volně žijící spárkaté zvěře a poznávání přírodnin v poznávacích kvízech v areálu stanice. Nahlédnout bylo možno i do vybavení odchyťového vozidla. Pozvání přijal také odborník na problematiku netopýrů Doc. Mgr. Jan Zukal. Den otevřených dveří byl dle vyjádření návštěvníků velmi kladně hodnocen, což potvrzuje také velká účast asi 450 návštěvníků.

Putovní výstava „Příběhy zvířat v záchranné stanici“ – obsahuje 8 kusů panelů. Výstava rozvíjí příběhy konkrétních zvířat, která se do záchranné stanice v uplynulých měsících dostávala a na těchto konkrétních případech představuje jednoduchá řešení těchto situací. Cílem je představit tato témata širší veřejnosti. Výstava vznikla za finančního přispění Ministerstva životního prostředí ČR. Umístěna byla v areálu zoologické zahrady. K dispozici jsou také pohlednice a osvětové letáčky stanice se základními informacemi při nález zraněného zvířete a pohotovostním telefonem, které byly průběžně rozdávány na výše uvedených akcích a nálezcům zvířat.

Měsíčně vycházel článek věnovaný problematice záchrany zvířat z oblasti ORP Kuřim v regionálním časopisu Zlobice. V březnu proběhla prezentace na kanálu ČT1 v pořadu „Dobré ráno“ na téma mláďata na jaře.

Obnoveno a doplněno bylo též další vybavení k údržbě chovných prostor a areálu záchranné stanice (akumulátorové nůžky, nářadí). Pozitivní událostí pro další rozvoj bylo také započetí jednání o problematice možnosti dalšího využívání areálu, v němž stanice působí s jeho majiteli (VETUNI) a úspěšné jednání předsedy NSZS s úřadem JMK o účasti na financování provozu stanice v následujícím období.

1.2. Adopce, veřejné sbírky

Mezi nejvíce oblíbená zvířata k adopci každoročně patří vlk arktický, surikata nebo panda červená. V roce 2023 činil souhrn adopčních příspěvků 2 490 735 Kč.

Chov zvířat v brněnské zoo podporují ještě další dva projekty – Nakrm zvíře a Přání pro zvíře. V projektu *Nakrm zvíře* je možné virtuálně pořídit krmení pro zvířata ze Zoo Brno. *Přání pro zvíře* umožňuje zaslat vzkaz blízké osobě nebo rovnou oblíbenému zvířeti. Z obou projektů se dohromady podařilo vybrat 74 376 Kč

1.3. Kura Kura - želvy v ohrožení

Brněnská zoo se podílí na záchraně želv společně s indonéskou nadací Yayasan Kura-Kura Nusa Penida. Na tento projekt dárce v roce 2023 přispěli částkou 12.180 Kč.

Zastupitelstvo města Brna schválilo 12. 4. 2016 zapojení statutárního města Brna do mezinárodního systému podpory projektů na záchranu ohrožených druhů zvířat a rostlin ve volné přírodě, známého pod názvem Koruna ze vstupu. Město tak poskytuje ze vstupného každého návštěvníka Zoo Brno jednu korunu na speciální účet, který slouží výhradně k financování projektů na záchranu zmíněných druhů.

1.4. Pomoc chovu ohrožených druhů zvířat

Veřejná sbírka zaměřená na pomoc chovu ohrožených druhů zvířat v Zoo Brno byla zahájena 1. 3. 2013 a úspěšně pokračuje i nadále. V roce 2023 veřejnost darovala na sbírku celkem 33 115,23 Kč. Z financí této sbírky jsou pro zvířata pořizovány enrichmentové prvky, které obohacují život zvířat v lidské péči.

1.5. Záchranný mezinárodní program reintrodukce orla východního a mezinárodní repatriční program pro jeřáby na Dálném východě

V roce 2023 pokračovaly také veřejné sbírky zaměřené na dva mezinárodní ochranné projekty – záchranu orla kamčatského a repatriaci jeřába mandžuského a daurského. V roce 2023 dárce přispěli na záchranu orla kamčatského částkou 2 833 Kč. Na repatriaci jeřábů veřejnost darovala 1 843 Kč.

1.6. Podpora záchranné stanice Jinačovice

Veřejná sbírka na podporu záchranné stanice Jinačovice byla zahájena 1. 4. 2021, Příspěvky dárců činily za rok 2023 celkem 106 934, 20 Kč.

1.7. Jsme v tom spolu

Sbírka, která byla založena v roce 2021 je sbírka Jsme v tom spolu, účelem sbírky je ochrana ohrožených druhů zvířat in-situ a ex-situ v České republice i v zahraničí. Zakoupením vstupenky do zoo návštěvníci podpoří tento projekt třemi korunami. V roce 2023 bylo vybráno 565 383 Kč.

Vědecká činnost

Spolupráce na diplomových a bakalářských pracích posluchačů zahraničních i českých univerzit:

Mendelova univerzita:

bakalářské práce

Etologické sledování rosomáků sibiřských (*Gulo gulo*)

Veterinární univerzita Brno:

bakalářské práce

Anaplasma phagocytophilum u klíšťat v zoo.

Rickettsia spp. u klíšťat v zoo.

Česká zemědělská univerzita:

diplomové práce

Určení druhové příslušnosti vakoveverek létavých (*Petaurus breviceps* s.l.) chovaných v Evropě za využití molekulárně genetických metod a bioakustiky.

Variace potravního chování lvů v závislosti na technice krmení.

Dále jsme spolupracovali s Forezním DNA Servisem s.r.o. na projektu Efektivní využívání forezních metod dokazování v oblasti boje proti wildlife crime (vývoj identifikační soupravy pro druhovou a individuální identifikaci velkých kočkovitých šelem) a s AVČR na sledování diverzity motýlů v českých zoologických zahradách.

Podobně jako v minulých letech probíhala spolupráce v rámci vykonávání odborných praxí s univerzitami (Mendelova univerzita Brno, Veterinární univerzita Brno, Masarykova univerzita Brno, Česká zemědělská univerzita) a středními školami (Trivis, střední škola veterinární Emila Holuba v Brně, Vyšší odborná škola ekonomická a zdravotnická a Střední škola Boskovice, Tauferova SOŠ veterinární Kroměříž, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl, Střední odborná škola ekologická a potravinářská ve Veselí nad Lužnicí, Střední průmyslová škola Brno).

Pokračovala dlouhodobá spolupráce se společností AGAPO při umísťování klientů v rámci sociální rehabilitace – výpomoc klientů s péčí o zvířata v záchranné stanici.

Účast na seminářích, konferencích a odborných komisích

24.4 – 30.4 Bergen, Norsko, Zasedání ředitelů – EAZA Directors' Days

Ředitelka Mgr. Radana Dungelová se zúčastnila všech částí programu konference – plenárních zasedání, panelových diskuzí a společenských akcí pořádaných v rámci Dnů ředitelů EAZA. Zaujaly ji zejména prezentace k „rebrandingu“ 70 let staré instituce zaměřené na lepší komunikaci jejího aktuálního poslání a k budování ochránářské kultury v organizaci. Měla také možnost k neformálním setkáním s kolegy a se členy UCSZOO, kde probírali témata aktuální pro Zoo Brno, proces reakreditace EAZA a oblasti, které jsou pro naši zoo v této věci kritické.

11.5 – 12.5 Olomučany, Strategické setkání – Formulace strategických a rozvojových cílů

Na strategickém setkání byly formulovány cíle na strategické a rozvojové úrovni. Na základě série otázek a odpovědí mapoval tým zoo, včetně ředitelky Mgr. Radany Dungelové, stávající chod zoo jako organizace, jak podporuje nebo brání důstojnému životu lidí, a to z environmentálního i socioekonomického pohledu. Byla přeformulovány předchozí rozvojové osy, které popisují spíše principy chování, za konkrétní strategické cíle, o jejichž dosažení se bude Zoo Brno snažit v následujících letech.

17.5 – 19.5 Plzeň, Valná hromada UCSZOO

Ředitelka Mgr. Radana Dungelová se na uzavřeném jednání s ředitelem Zoo Olomouc Dr. Ing. Radomírem Habáňem a ředitelem Zoo Košice Mgr. Erichem Kočnerem seznámila se zprávou o činnosti Rady UCSZOO. Došlo k projednání témat jako změny stanov, přijímání nových členů, členství ve WAZA, Smírčí a rozhodčí komise-jednací řád a česká a slovenská záchranná centra CITES. Mimoto také s kolegou Matyášem Bernardym MSc. prezentovali ostatním členům přístup k tvorbě metodiky hodnocení welfare a proběhla diskuze k tomuto závazku zoo v rámci WAZA.

11.9 – 17.9 Helsinky, Finsko, Konference EAZA 2023

V rámci konference se ředitelka Mgr. Radana Dungelová, spolu s kurátory a welfare specialistou, zúčastnila řady zasedání, která byla podstatná pro prohloubení znalostí a budoucí plánování chovu zvířat v Zoo Brno. S koordinátorem EEP ledních medvědů probrali know-how Zoo Brno na množení a chov ledních medvědů a domluvili se na podpoře při přípravě na pokračování v chovu a zapojení do širšího kontextu ochrany tohoto ohroženého druhu. Získala také materiály, které by mohly pomoci Zoo Brno zapojit se do výzkumu o ledních medvědech. Množství praktických informací shromáždila i k problematice welfare, řadu z těchto postupů lze postupně zavádět i u nás.

7.10 – 15.10 San Diego, Spojené státy americké, Konference WAZA 2023

Ředitelka Mgr. Radana Dungelová se, spolu s kurátorkou Ing. Oldřiškou Kučerovou, zúčastnila konference WAZA, která má za cíl prohloubení znalostí v různých oblastech činnosti zoologických zahrad a sdílení zkušeností řady odborníků ze zoo i dalších institucí, které pracují se stejným kontextem - od péče o zvířata, přes návštěvnický servis až po ochranu zvířat v jejich přirozeném prostředí. Na valné hromadě bylo hlasováno o dokumentech finančních i obsahových. Byl schválen ambiciózní cíl v řízení populací do roku 2027, nový model členských příspěvků a nově zformulovaný etický kodex WAZA. Mimořádně přínosný byl panel k výzvám v komunikaci, který přinesl řadu podnětů ke zvyšování efektivity komunikace, prohlubování partnerství napříč společností a zvyšování aktivní přítomnosti zoo ve veřejném prostoru. Velký prostor byl věnován reportům partnerských institucí a organizací (CITES, Species360, IUCN ad.) a představování metodik a rámců, které by měla naše zoo sdílet, plnění nastavených cílů v oblasti welfare a řízení populací.

Celkově se zaměstnanci CHÚ Zoo Brno zúčastnili následujících zasedání komisí UCSZOO: 1) *pro výživu zvířat*, 2) *pro ochranu české a slovenské fauny a projekty in situ*, 3) *pro kočky a primáty* 4) *pro ptáky*, 5) *pro evidenci zvířat* 6) *pro transporty zvířat*, 7) *zoologicko-legislativní*, 8) *pro plazy*, 9) *pro ryby*, 10) *technické*

Zaměstnanci Ekonomického úseku Zoo Brno se v roce 2023 zúčastnili dvou zasedání **Ekonomické komise UCSZOO**. První se konalo v rámci Valné hromady ředitelů zahrad sdružených v UCSZOO v Zoo Plzeň v termínu od 17. do 19. 5. 2023. Zasedání, kterého se zúčastnil vedoucí ÚRF Bc. Michal Nový, MSc a správce veřejných a obchodních zakázek Bc. Jan Hiersch se zaměřilo mimo jiné na účtování podpory na veřejnou sbírku ze vstupného, účtování dotací, účtování majetku, směrnice obecně, provoz prodejen suvenýrů a e-shopu. Druhé zasedání roku 2023 se konalo opět za účasti Michala Nového a Jana Hiersche a dále mzdové účetní Jaroslavy Holejšovské a hospodářky Silvie Klimešové v Zooparku Vyškov ve dnech 15. a 16.11.2023. Na programu setkání s kolegyněmi a kolegy dalších českých a slovenských zoologických zahrad byla témata jako finanční krytí fondů, účtování zvířat, benefiční poukázky, změny ve FKSP od roku 2024 a novinky v Zákoníku práce (dohodáři, směny, odvody dovolené).

Národní konference: Vzděláváme (se) pro klima, která se konala 26. 1. 2023 v Praze. Jejím hlavním cílem bylo prezentovat nově vzniklý web Učím o klimatu a některé z aktivit a nástrojů, které web pedagogům nabízí. Konference se zúčastnil Martin Záruba, pedagog našeho Střediska environmentální výchovy Hlídka.

EAZA Education Conference 2023 – vzdělávací konference pro vzdělávací pracovníky zoologických zahrad proběhla 13.–17. března 2023 v Zoo Wrocław. Jejím tématem bylo Vzdělávání budoucnosti – od nápadů k měřitelným výsledkům. Konference se zúčastnili Petr Polívka, Libuše Vykydalová a Vladimíra Dolejšová.

6. Národní konference EVVO: EKOVÝCHOVA spravedlivě PRO VŠECHNY se uskutečnila v Brně dne 19.10.2023 a jejím záměrem bylo přispět k tomu, aby environmentální výchova byla skutečně „ekovýchova pro všechny“, tedy i pro lidi znevýhodněné sociálně, zdravotně či jinak. Konference se zúčastnila Monika Chudárková.

Vzdělávací a marketingová komise UCSZOO proběhla v termínu 8. – 10. 11. 2023 a pořádající organizací byla Zoo Brno. Na této konferenci jsme v naší zoologické zahradě přivítali více než 80 odborníků na vzdělávání a marketing z 20 zoologických zahrad z České republiky i ze Slovenska.

International Zoo Educators (IZE) Conference 2023 se uskutečnila v termínu 16. – 20. 10. 2023 ve Wellingtonu. Tématem konference bylo Me tiaki, Kia ora! Caring for Animals, Caring for our Planet, Caring for People (Péče o zvířata, péče o naši planetu, péče o lidi). Komplexní řady přednášek zahrnující široké téma konference se zúčastnily Jana Kratochvílová a Jana Galová.

2. Činnost vzdělávací

Činnost vzdělávacího úseku se zaměřuje zejména na přípravu výukových programů a exkurzí pro školy, organizování soutěží pro školy. Během školního roku se dále věnujeme přípravě a realizaci zájmových kroužků pro děti a o prázdninách organizování příměstských táborů. Během celého roku se věnujeme přípravě vzdělávacích akcí pro širokou veřejnost, které často organizujeme ve spolupráci a dalšími organizacemi.

Z dotací MŽP se podařilo zrealizovat několik projektů. V expozici „Žijí tu s námi“ jsme vytvořili soubor edukačních prvků na téma „Naši hadi“, podařilo se nám vytvořit modely všech pěti druhů našich hadů, vytvořili jsme 3 interaktivní vzdělávací tabule pojednávající o rozšíření, biologii i zajímavostech z jejich života. Celá expozice je doplněna interaktivními prvky, které ukazují např. model hadí kostry, lebky zmije v nadživotní velikosti nebo modely želvích vajíček. Tato expozice tak bude využívána jak všemi návštěvníky zoo, tak při výukových programech, práci zájmových kroužků i během letních příměstských táborů. Dále jsme z dotací MŽP vytiskli 6 typů nových pracovních listů, které mohou žáci využívat při programech v zoo. A také jsme vytvořili 4 nové vzdělávací tabule na téma ohrožení a život lvů a 2 tabule o projektech Zoo Brno: Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě a Záchraný program sysla obecného v České republice. Návštěvníci se tak mohou více dozvědět o přínosu zoologických zahrad pro ochranu přírody.

2.1. Útvar vzdělávání a útvar praktického vzdělávání

➤ Výukové programy a exkurze

O výukové programy a exkurze jsme evidovali během celého roku velký zájem. Dohromady jsme během tohoto roku zrealizovali 222 výukových programů a exkurzí pro 4421 žáků. Zájem škol byl také o samoobslužné pracovní listy, které jsme rozdali 11 000 žákům, kteří je využili během samostatné práce v zoo. Největší zájem projevovaly školy tradičně o program Od rovníku k pólu nebo Etologie, ale oblíbily si i zbrusu nové programy: Jedna bába povídala (mýty a pověry ve světě zvířat) a Kdo si hraje nezlobí (co všechno musí umět chovatel).

Výukové programy a exkurze pro MŠ, ZŠ, SŠ a VŠ
Samoobslužné pracovní listy, soutěžní stezka

222 VP / 4421 žáků
11 000 žáků

➤ Zájmová mimoškolní činnost - kroužky

Kroužky a odborné skupiny mají v Zoo Brno dlouhou tradici. Probíhají zde již od roku 1978 a dětem a mládeži nabízí aktivní a rovněž atraktivní využití volného času. V šestnácti odborných skupinách pracovalo v druhém pololetí školního roku 2022/2023) 98 dětí, v prvním pololetí nového školního roku 2023/2024 se do 16 kroužků zapsalo 128 dětí.

Další skupinou je Klub pro děti a mládež, který je určen pro děti a mládež ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí. Do konce roku 2023 navštívilo Klub pro děti a mládež Zoo Brno 332 klientů těchto organizací: Středisko výchovné péče Brno, Za sklem o.s. Brno, NPK SVP Hlinky, NPK SVP Brno, Pavlač NPK Ratolest, z.s., Brno, Středisko výchovné péče Svitavy, SOS dětská vesnička, Portimo, o.p.s., NZDM Podané ruce o.p.s., DROM, romské středisko, Brno, speciální třídy: ZŠ Sekaninova, Brno, ZŠ Gellnerka, Brno a dalších. V rámci klubu jsme během letních měsíců přijali v zoo i skupinu příměstských táborů pro děti z Ukrajiny. Projekt

Klub pro děti a mládež je realizován za přispění statutárního města Brna a ve spolupráci s Koordinačním centrem prevence. Díky této spolupráci jsme mohli nakoupit další pomůcky pro vzdělávání a drobné edukační předměty pro návštěvníky Klubu.

Seznam kroužků realizovaných v zoologické zahradě:

- Bobři stavitelé – kroužek pro malé kutily
- Entomologie – přírodovědný kroužek zaměřený na hmyzí druhy
- Chovatelé doma i v zoo – chovatelský kroužek
- Leguánci – přírodovědný kroužek
- Mladí průvodci – přírodovědný kroužek
- Mladí přírodovědci – přírodovědný kroužek
- Ornitologie – přírodovědný kroužek zaměřený na druhy ptáků
- Pozorujeme zvířata – přírodovědný kroužek se zaměřením na etologii
- Rejnoci I. – přírodovědný kroužek
- Rejnoci II. – přírodovědný kroužek
- Vlčata – přírodovědný kroužek
- Zvídalové – přírodovědný kroužek
- Zoo na divoko – přírodovědný kroužek se zaměřením na druhy zvířat ČR
- Zoošelmy – přírodovědný kroužek
- Zvěřinec – zoologický kroužek zaměřený na péči a chov lam alpak
- ZooFotoCaching – multimediální kroužek s přírodovědnou tematikou

➤ Prázdniny v zoo

Jarní příměstský tábor pro děti ve věku 7–11 let. Tohoto tábora se zúčastnilo 23 dětí.

O letních prázdninách probíhaly v Zoo Brno tradičně oblíbené příměstské tábory pro děti ve věku 7 – 11 let. Celkem jsme připravili 8 turnusů v termínu 10. 7. 2023 – 1. 9. 2023, kterých se zúčastnilo celkem 199 dětí.

➤ Soutěže pro školy

Ptačí den pro školy – 28. 3. 2023

Ornitologická soutěž pro žáky druhého stupně ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií. Téma letošní soutěže byl zejména pták roku 2023 – polák velký a ochrana vodních a mokřadních biotopů. Letos se zúčastnilo 21 družstev z 12 škol.

Into the Wild with English Guide – 12. 4. 2023

Soutěž pro žáky druhého stupně ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií. Tuto soutěž organizujeme společně s Gymnáziem Slovanské náměstí, Brno. Jedná se o přírodovědnou soutěž v anglickém jazyce. Tato soutěž tedy kombinuje znalosti biologie a angličtiny. Hlavním tématem letošní soutěže bylo 70. výročí Zoo Brno a její historie. Mezi žáky je soutěž velmi oblíbená. Letos se přihlásilo 54 družstev z 29 škol.

Den přírodních věd pro školy 4. a 5. 10. 2023

Na začátku října 2023 proběhl již jedenáctý ročník soutěžní verze Dne přírodních věd, který organizuje Zoo Brno ve spolupráci se Střední průmyslovou školou chemickou, Brno. Letošní soutěž nesla název „vcukuletu“. Pro soutěžící týmy bylo připraveno šest soutěžních stanovišť. Všechny stanoviště byly propojeny tématem letu, pohybu, migrace atp. Soutěže se zúčastnilo

60 družstev žáků 6. a 7. tříd, 76 družstev 8. a 9. tříd a 18 družstev studentů víceletých gymnázií. Celkem se do soutěže zapojilo 51 škol.

➤ Výstavy v areálu zoo

Výstava k 200. výročí G. J. Mendela „Když mají geny atmosféru“

Práce žáků na téma život a dílo G. J. Mendela byly vystaveny v Kamčatské chalupě v prvním pololetí roku.

Výstava Záchrané stanice Jinačovice – mongolská jurta

Panely pojednávající o pomoci zraněným zvířatům naší přírody.

Výstava na stromech

V parku u pavilonu Exotarium v Zoo Brno, stejně jako v mnoha jiných parcích v naší zemi, proběhla od 7. do 14. října 2023 „Výstava na stromech“, což je celorepublikový happening, který se od roku 2014 koná během Týdne důstojné práce a upozorňuje na ožehavá témata naší každodenní spotřeby. Devátý ročník se věnoval energetice. Samotná výstava přibližovala současnou podobu práce v energetickém průmyslu a její budoucnost při spravedlivé transformaci.

Výstava studentů z Ústavu architektury fakulty Stavební VUT v Brně

Výstava byla instalována v Kamčatské chalupě a v indiánském srubu v Beringii. Návštěvníci Zoo Brno se mohli podívat na to, jak si studenti architektury představují nové pavilony v Zoo Brno. Na projektu pracovali studenti 1. ročníku, a to především na zadání Zázemí pro Parohatou, dále studenti 2. a 3. ročníku na téma Tropicke království a poslední skupina byla také ze 3. ročníku s tématem Exotarium. Výstava byla realizována jako spolupráce s pedagogy z Ústavu architektury fakulty Stavební VUT v Brně.

➤ Akademie třetího věku

V prvním pololetí roku 2023 proběhl další semestr již druhého ročníku Akademie třetího věku, do kterého se přihlásilo 16 účastníků. Ti mohli navštívit přednášky zaměřené na velké kočkovité šelmy, druhy jelenovitých, plazy, hmyz, na welfare zvířat, dozvědět se o výživě zvířat v zoologické zahradě, nebo nahlédnout do historie vývoje člověka v Pavilonu Anthropos. Účastníci Akademie třetího věku měli zároveň jedinečnou příležitost nahlédnout do několika prostorů zázemí zoo a nasát informace nejen od externích odborníků, ale také přímo od chovatelů a pracovníků Zoo Brno.

Od září 2023 jsme se rozhodli otevřít přednášky i široké veřejnosti a ve spolupráci s Ústavem biologie obratlovců AV ČR jsme jednou do měsíce udělali přednášku pro všechny zájemce. V září udělal přednášku ředitel Ústavu biologie obratlovců doc. Jan Zukal na téma: „Jsou netopýři nebezpeční? Povídání o netopýrech, COVIDu a jiných onemocněních“. V říjnu pro nás MVDr. B. Červená, Ph.D. připravila přednášku „Gorily v mlze, příběh ochrany lidoopů, který znáte všichni. Anebo ne?“. Mgr. M. Vrtílek, Ph.D. nás vpravil do tajů genetiky přednáškou: „Není to jen o genech: Dědičnost v živočišné říši.“ Mgr. J. Krojerová, Ph.D. nás seznámila se stavem kočky divoké v ČR a připravila si pro nás přednášku na téma: „Kočka divoká – návrat tajemné šelmy do naší přírody.“

➤ **Akreditované programy**

V prvním pololetí roku 2023 se uskutečnil v Zoo Brno jeden akreditovaný program v délce 4 hodiny v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tento program se jmenuje Význam zoo a zoo jako učební pomůcka při vzdělávání. Zúčastnilo se ho 5 pedagogů.

➤ Spolupráce se vzdělávacími institucemi

Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brno

spolupráce na akci Den Země, příprava a realizace

Agromická fakulta

Spolupráce na výuce: Farmové chovy zvířat, Výživa a krmení zvířat

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Zoo Brno je jejím fakultním zařízením Pedagogické fakulty MU

- pedagogická praxe studenta učitelství biologie a chemie pro druhý stupeň ZŠ
- **Katedra hudební výchovy**, spolupráce na akci Mikuláš pro děti z Kliniky dětské onkologie

Fakulta veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně

příprava a realizace exkurzí v zoo

Spolupráce s Jihomoravským centrem pro mezinárodní mobilitu na projektu Polygram

(podpora polytechnického vzdělávání, matematické a čtenářské gramotnosti v Jihomoravském kraji). Nabídka pracovních listů, exkurze pro zvláště nadané studenty

International Zoo Educator's Association (IZE)

Spolupráce na mezinárodním projektu IZE Job Experience Program. Návštěva Steffi John (3. – 17. 2. 2023) v Zoo Brno. Steffi John je pracovnice Madras Crocodile Bank Trust, India a také regionální zástupce pro IZE za oblast jižní Asie. Do Zoo Brno přijela na vzdělávací stáž.

Ústav biologie obratlovců AV ČR – od minulého roku máme podepsanou smlouvu o spolupráci, v tomto roce realizována společná akce – Den biodiverzity a Mezinárodní noc pro netopýry, dále odborné přednášky v zoo.

Moravské zemské muzeum – Pavilon Anthropos – spolupráce na Akademii třetího věku.

Středisko Teiresiás Masarykovy univerzity – spolupráce na tvorbě speciální verze vzdělávací aplikace zpřístupňující obsah dotykových panelů pro nevidomé návštěvníky.

Střední průmyslová škola chemická, Brno – spolupráce na přípravě akce Den přírodních věd pro veřejnost a pro školy

Gymnázium Slovanské náměstí, Brno – spolupráce na soutěži „Into the Wild with English Guide“

Cyrlometodějské gymnázium a Střední odborná škola pedagogická Brno

- Spolupráce na soutěži Zlatý list (krajské kolo)

➤ Praxe studentů

Na našem úseku proběhly v roce 2024 praxe 4 studentů. Jednalo se o studenta z Pedagogické fakulty MU, studentky z Environmentálních studií MU, studenta Gymnázia Jevíčko a studentky Střední školy Brno, Charbulova.

➤ Vzdělávací akce pro veřejnost

Maškarní bál 11. 2. 2023

Maškarní bál v zoo se zvířecími maskami a Brněnskými písničkovými tetinami. Akce se zúčastnilo 50 malých i velkých návštěvníků.

Den Země v Zoo Brno 22. 4. 2023

Ve spolupráci se studenty Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně připravila Zoo Brno na sobotu 22. 4. 2023 oslavu Dne Země plnou zábavy a zajímavostí. Na návštěvníky čekalo několik stanovišť – kreativní, pohybové, poznávací i fotokoutek. V průběhu odpoledne se účastníci naučili kreslit zvířata křídami, vyrobili si indiánské čelenky, třídili odpad, fotili se ve fotokoutku, hmatem prozkoumávali ukryté přírodniny nebo si zasadili vlastní rostlinku. Jedno stanoviště připravila SEV Hlídka – biodiverzita zemědělské krajiny, zaměřená zejména na sýčka obecného. V tento den přišlo do zoologické zahrady 4438 návštěvníků.

Den přírodních věd pro veřejnost 1. 5. 2023

Již jedenáctý ročník akce Den přírodních věd, na kterém spolupracuje Zoo Brno se Střední průmyslovou školou chemickou, Brno (SPŠCh) měl téma „vcukuletu“. Věnoval se tak nejen letu různých skupin zvířat, ale také pohybu rostlin (taxe), i letu z pohledu fyziků. Návštěvníci měli možnost navštívit v areálu zoo devět stanovišť (úvodní stanoviště, botanika, fyzika, zoologie bezobratlých, zoologie ptáků, chemie, zoologie savců, závěrečné stanoviště SPŠCh, TE Connectivity) a zúčastnit se pěti komentovaných krmení (sovy, lední medvěd, velbloudi, voliéry Exotarium a vlk hřivnatý). V tento den přišlo do zoologické zahrady 4410 návštěvníků.

Den biodiverzity 20. 5. 2023

Ve spolupráci s ÚBO AV ČR připravila Zoo Brno v sobotu 20. 5. 2023 Den biodiverzity v zoo. Akce konaná u příležitosti 70. výročí obou organizací. Na návštěvníky čekalo pět stanovišť, které se všechny zaměřovaly na biodiverzitu krajiny. Větší návštěvníci doplňovali křížovku, menší domalovávali biodiverzitu krajiny. Na návštěvníky čekala tato stanoviště – Jak vzniká biodiverzita? (příběh myši harennské), genetická diverzita (ochrana šelem v ČR), biodiverzita zemědělské krajiny (příběh sýčka obecného a sysla obecného), biodiverzita hmyzu (připravila SEV Hlídka), ochrana biodiverzity v Africe (příklad gorily horské) - program zajistila organizace Bwindi Orphans (korálky z papíru, nošení vody v kanystrech na hlavě). Program doplnilo malování na obličej a divadlo Muzejní maringotka (představení s loutkami). Akce se zúčastnilo 2721 návštěvníků.

Dětský den v dětské nemoci FN Brno 1. 6. 2023

Na mezinárodní den dětí jsme přijeli do Dětské nemocnice, kde jsme potěšili malé pacienty návštěvou našich kontaktních zvířat.

Noc snů 2. 6. 2023

Tradiční večer splněných přání pro chronicky nemocné a handicapované děti. Vždy první červnový pátek, se po uzavření zoologické zahrady, otevrou brány zoo právě jen pro tyto děti a jejich rodiny. Byl pro ně připraven speciální program – komentovaná krmení zvířat, program na podiu i např. ukázka přírodnin. V letošním roce připravila několik stanovišť pro děti také společnost Presafe a radost dětem udělali i hasiči z Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje, hasičské stanice Přehrada. Akce se zúčastnilo 1073 dětí a jejich rodičů.

Mezinárodní den bahňáků – 6. 9. 2023

Osvětová akce k Mezinárodnímu dni bahňáků, který připadá na šestého září. Pro návštěvníky byla připravena stezka na téma ohrožení bahňáci a jejich prostředí – mokřady.

Evropská noc pro netopýry – 9. 9. 2023

Osvětová akce pro veřejnost. Přednášku a ukázkou netopýrů předvedl doc. Jan Zukal z Ústavu biologie obratlovců AV ČR. Přednáška byla doplněna promítáním prezentace o netopýrech a doprovodnými aktivitami pro děti (pracovní listy, omalovánky, tvoření netopýrů, pohybová stezka atp.). Akce proběhla ve spolupráci se SEV Hlídka. Akce se aktivně zúčastnilo 350 návštěvníků. Přednášku si poslechlo 150 návštěvníků, doprovodné aktivity pro děti si vyzkoušelo 200 malých návštěvníků.

Den seniorů 1. 10. 2023

U příležitosti Mezinárodního dne seniorů připravila brněnská zoo na tento den vstupné pro seniory za 10Kč a jízdu vláčkem zdarma. Senioři mohli také shlédnout několik komentovaných krmení.

Světový den zvířat – 4. 10. 2023

U příležitosti Světového dne zvířat jsme 4. 10. 2023 v zoo uspořádali akci pro širokou veřejnost. Byla připravena kvízová stezka v interaktivních obrazovkách, zaměřená na znalosti o životě a životním prostředí ohrožených zvířat. V tento den měli návštěvníci se zvířecím příjmením vstup do zoo za zvýhodněné vstupné 10Kč.

➤ Spolupráce se speciálními institucemi

Srdíčko, domov pro osoby se zdravotním postižením

Zoo Brno dlouhá léta spolupracuje s Domovem pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko, sídlícím v Brně-Žabovřeskách. Do Stanice mladých přírodovědců v areálu Zoo Brno a na prohlídku zoo s pomocí elektromobilu jednou měsíčně přijíždí skupina 6–8 klientů Srdíčka, trpících pohybovým, mentálním nebo kombinovaným postižením, někteří z nich jsou nevidomí. V roce 2023 proběhlo sedm návštěv.

DOZP Gaudium

V roce 2018 začali do Zoo Brno docházet klienti Denního stacionáře pro osoby se zdravotním postižením Gaudium. V roce 2023 proběhly dvě návštěvy.

ELPIS Brno

Mateřská škola speciální, Základní škola speciální a Praktická škola ELPIS poskytuje výchovu a vzdělávání, rehabilitaci a poradenství dětem s mentální retardací, kombinovanými vadami a poruchami autistického spektra ve věku od tří let do ukončení povinné školní docházky. V Brně má dvě pracoviště a brněnská zoo úzce spolupracuje s jedním z nich – na ulici Fr. Skaunicové pro děti s denní docházkou. Pracovníci vzdělávacího úseku pravidelně klienty navštěvují, v roce 2023 se uskutečnilo 5 návštěv.

Denní stacionář DOMINO

Klienti tohoto zařízení navštívili zoo v roce 2023 pětkrát.

Domovy pro seniory a kluby seniorů

Spolupráce spočívá v návštěvách pracovníků vzdělávacího úseku v domovech pro seniory, ale i v exkurzích seniorů do zoo. V roce 2023 se uskutečnila jedna akce - 17. 2. 2023 vzdělávací pracovníci navštívily Domov pro seniory Mikuláškovo náměstí v Brně.

Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2

V roce 2021 navázala Zoo Brno spolupráci se střední, základní a mateřskou školou pro zdravotně znevýhodněné děti s mentálním, tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, závažnými vadami řeči a vývojovými poruchami učení a chování. S autistickými dětmi proběhly v zoo 4 návštěvy v roce 2023. Jednou je přišla pracovnice zoo navštívit ve škole s našimi zvířaty.

Nojmánek

V roce 2023 navštívil Zoo Brno také Domov pro osoby se zdravotním postižením – Nojmánek. Proběhly tři návštěvy.

CSS Chrlice

Klienti z centra sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením v Brně navštívili zoo v roce 2023 jedenkrát.

Mikuláš pro děti z Kliniky dětské onkologie 6. 12. 2023

Zoo Brno již od roku 1998 spolupracuje s Klinikou dětské onkologie Fakultní nemocnice v Brně. V roce 2023 se uskutečnila návštěva dětí, které si mohly prohlédnout areál zoo s doprovodem pedagogických pracovníků a nahlédnout mohly i do zázemí zoo, v zimě pro děti pravidelně pořádáme akci Mikuláš, na níž s námi pravidelně spolupracují zaměstnanci Pedagogické fakulty MU.

➤ Virtuální expedice Zoo Brno

Pracoviště Virtuální expedice Zoo Brno sídlící na ulici Radnická 6 čekalo na jaře tohoto roku velké stěhování. Ještě, než byl ukončen provoz na tomto pracovišti, poskytli jsme výjimečný zážitek v podobě dvou filmů z naší produkce mnoha zájemcům. Návštěvnost za období leden–březen byla přes 2000 návštěvníků. Od dubna pak probíhala příprava prostor pro VE přímo v areálu na Mniší hoře. Provoz Virtuální expedice ovšem neustal. Nadále jsme se účastnili mnoha akcí jak našich partnerů, tak akcí v Zoo Brno.

Mimořádný úspěch měla účast na Dnu otevřených dveří ČT v Líšni, hojná návštěvnost byla i na dalších akcích (k výročí Moravského muzea v Björnsově sadu, Dobrý den Bystrc, Mendel festival, Festival vědy, Bezpečně s Globusem aj.) Nelze opomenout také pravidelné návštěvy Hospice sv. Alžběty, kde zaměstnancům a pacientům zprostředkujeme pomocí virtuální technologie setkání s přírodou.

I letos jsme byli součástí Brněnské muzejní noci 2023. Tentokrát jsme pro návštěvníky připravili atraktivní večerní komentovanou prohlídku zoo zakončenou VR projekcí filmů. Akce měla takový úspěch, že jsme tyto večerní prohlídky s Virtuální expedicí začlenili do programu na celé léto. Akce probíhala vždy v pátek večer a vždy s plně obsazenou kapacitou.

V červenci jsme navíc obnovili provoz VE v prostorech Africké vesnice i pro zájemce z řad návštěvníků. Pro organizované skupiny dětí nabízíme možnost kombinovaného vstupného, kdy kromě běžné návštěvy zoologické zahrady mají možnost zhlédnout film ve virtuální realitě. Během sezóny tuto možnost využili jak organizátoři příměstských táborů, tak například i rodiče při pořádání narozeninové oslavy.

Možnosti výjezdů Virtuální expedice využila Střední škola informatiky, poštovníctví a finančnictví Brno. Pro studenty byla návštěva vítaným zpestřením volného času

2.2. Útvar Středisko ekologické výchovy Hlídka (SEV Hlídka)

➤ Výukové programy

Ekologické výukové programy (EVP) Střediska ekologické výchovy Hlídka obohacují vzdělávání dětí navštěvujících mateřské školy a 1. stupeň základních škol o ekologický a environmentální rozměr.

EVP probíhají formou programů na Hlídce, v Zoo Brno, oboře Holedná, parku Špilberk, v lomu Hády a formou Dlouhodobého ekologického projektu, který probíhal ve středisku i ve školách. O tom, že o výukové programy na Hlídce je rok od roku větší zájem svědčí i to, že veškeré termíny na celý školní rok jsou během několika dnů obsazené a vyhovět většímu množství návštěvníků nedovolují malé prostory střediska. Každý rok se nabídka programů obměňuje a doplňuje o nová témata. Novinkami v nabídce programů v roce 2023 byl například program „Musíme se bát?“, který dětem ukazuje, že i někteří „nesympatičtí“ živočichové jsou v jádru dobráci. Další z novinek, která byla ihned hojně navštěvována byl program pro mateřské školky „Ťuk, ťuk, kdo tu bydlí“, který vznikl jako spolupráce s Muzeem města Brna a tematicky navázal na výstavu na hradě Špilberk s názvem Lesem. Velkému zájmu se těšil opět celoroční program „Zvířátka na Hlídce“, který dětem představuje zvířata chovaná na Hlídce, jak se k nim chovat, jaké jsou jejich nároky a potřeby. Výukové programy na Hlídce celoročně navštěvovaly i školy, které sdružují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, Dlouhodobý ekologický projekt v roce 2023 přiblížil dětem problém v současné době nejvíce diskutovaný, a to s tématem klimatické změny a co můžeme udělat pro budoucnost naší planety. Celkem se zúčastnilo výukových programů pořádaných SEV Hlídka 3 732 dětí, tedy o téměř 400 dětí více než v roce 2022.

okruh	počet akcí	počet účastníků
jednodenní výukové programy v areálu SEV Hlídka, Holedná, Hády, park Špilberk	181	3285
DEP – Krok k přírodě + klimatické změny	11	237
jednodenní výukové programy v areálu Zoo Brno	11	210

➤ Mateřské centrum

Mateřské centrum je prostorná hala ve vstupní části budovy SEV Hlídka, upravená jako dětská herna a vybavená hygienickým zázemím. Sem přicházejí matky se svými malými dětmi (ve věku kolem dvou let), které si tu hrají a účastní se speciálních výukových programů. Pobyt v mateřském centru se stal součástí kroužků pro nejmenší děti s rodičem.

Přehled návštěvnosti mateřského centra (MC) v roce 2023

měsíc	<i>leden</i>	<i>únor</i>	<i>březen</i>	<i>duben</i>	<i>květen</i>	<i>červen</i>
počet dětí v herně	425	373	365	261	183	199
počet dětí na programech MC	10	3	9	11	1	17
měsíc	<i>červenec</i>	<i>srpen</i>	<i>září</i>	<i>říjen</i>	<i>listopad</i>	<i>prosinec</i>
počet dětí v herně	165	382	103	247	356	112

počet dětí na programech MC	13	34	0	10	30	15
-----------------------------	----	----	---	----	----	----

V průběhu celého roku byly v nabídce mateřského centra kromě spontánní činnosti i tematicky zaměřené programy. V létě probíhaly v mateřském centru pravidelné tvořivé programy s tématem příroda u nás. V mateřském centru platí pouze děti, které ho využívají a v této statistice jsou započítané pouze děti, které nechodí do MC v rámci kroužků. Celkem si v herně MC na Hlídce v roce 2023 pohrálo s výjimkou dětí z pravidelných aktivit rekordních 3 324 dětí. K tomu přispělo i pořízení nového herního prvku na zahradu střediska, který přilákal velké množství nejmenších dětí.

➤ **Mimoškolní výchova**

V rámci mimoškolní výchovy pracovalo ve Středisku ekologické výchovy Hlídka celkem 23 zájmových kroužků. Nabídka se podařilo navýšit hlavně díky spolupráci s brigádníky, kteří tyto kroužky z velké části lektorovali. Největší zájem o zájmové vzdělávání v pravidelné činnosti projevily maminky s dětmi ve věku okolo 2 let. Bylo velmi těžké uspokojit velkou poptávku po místech v těchto kroužcích. Nabídka pro tuto věkovou kategorii ve středu Brna není pestrá a SEV Hlídka se podařilo zacílit právě na tuto mezeru na trhu.

Nejmenší děti s rodiči mohly navštěvovat kroužky:

- Jóga hrátky s batolátky,
- Play Smart – hravá angličtina I. a II.,
- Myšky – pohybově tvořivý,
- Batolení – pro miminka od půl roku s rodičem,
- Tančíme spolu - taneční
- Ťapkáníčko – pohybový, taneční
- Ježečci a Koťátka – pohybové
- Na návštěvě u zvířátek I. a II. – chovatelský
- Žabičky – pohybový pro děti s rodiči.

Předškolní děti bez rodičů mohly navštěvovat kroužky

- Veverčata – přírodovědný,
- Želvičky – chovatelský
- Baby dancers - taneční
- Jóga pohádky se zvířátky – pohybově relaxační

Pro školáky byl určený

- cestovatelský kroužek Rorýsi
Gepardi – přírodovědně pohybový
- Keramika
- Pokustón – svět vědy a chemie,
- Lišáček – přírodovědný,
- Ještěrky – chovatelský,
- Scarabeus – entomologický

➤ **Osvětové akce a soutěže**

V průběhu roku 2023 se Středisko ekologické výchovy Hlídka zúčastnilo 46 osvětových akcí. Tyto akce pořádala buď přímo organizace nebo se Hlídka účastnila akce některého z partnerů. Kromě Zoo Brno SEV Hlídka spolupracovala například s Kávéeskou, Hvězdárnou a

planetárium Brno, MZK, Eurofondy a dalšími subjekty. Z větších akcí partnerů stojí za zmínku Den otevřených dveří na zámku Slavkov, kde jsme se účastnili na pozvání pořadatelů jako ukázkové pracoviště zřízené touto organizací. „Festivalu vědy“ v měsíci září na Brněnském výstavišti, který se konal pod hlavičkou Hvězdárny a planetária Brno, jsme se zúčastnili ve dvou dnech. V Zoo Brno jsme se zúčastnili například Mezinárodního dne biodiverzity nebo Zahradní slavnosti k výročí 70 let od založení. Na Hlídce patřily k nejnavštěvovanějším akce Uspávání přírody a Ahoj prázdniny. Celkem se akcí zúčastnilo 17 365 návštěvníků. Hlavně jarní akce znamenalo deštivé počasí.

Během července a srpna 2023 proběhlo na SEV Hlídka 7 turnusů pětidenních příměstských táborů se zúčastnilo 190 dětí. Turnusy probíhaly vždy od pondělí do pátku, od 8 do 16:30 hodin. Na každý den měly děti předem připravený pestrý program v rámci celotáborové hry „Cesta kolem světa“. Klasický příměstský tábor byl zaměřený na návštěvu Zoo Brno a některé z dalších zoologických zahrad (v roce 2023 to byla Zoo Zlín) a pobyt na farmě u hospodářských zvířat, tentokrát Lamacentrum Hády. Tento typ tábora doplnil badatelský výletový tábor „Na výlet za zvířátky“, který děti zavedl na zajímavá místa v naší přírodě, kde mohou potkat u nás volně žijící zajímavé živočichy.

➤ Výstavy a akreditované programy

V parku přilehlém k SEV Hlídka, stejně jako v mnoha jiných parcích v naší zemi, proběhla v jednom z říjnových týdnů „Výstava na stromech“, což je celorepublikový happening, který se od roku 2014 koná během „Týdne důstojné práce“ a upozorňuje na ožehavá témata naší každodenní spotřeby.

V rámci získané akreditace Střediska ekologické výchovy Hlídka k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků se i v roce 2023 uskutečnili akreditované programy v rámci DVPP. „Praktické poznávání ptačích druhů“ – tento ornitologický program se uskutečnil 2 x v dubnu a zúčastnilo se ho celkem 14 pedagogů.

Akreditovaného programu „Význam zoo“ přímo v areálu Zoo Brno zúčastnili 4 pedagogové. Programu „Pokusy pro nejmenší“, který se uskutečnil na SEV Hlídka v roce 2023 se zúčastnilo 11 pedagogů.

➤ Další aktivity střediska

V roce 2023 se SEV Hlídka zapojila do aktivity ÚSZČ s názvem „Akademie třetího věku.“ Do nabídky byly nově zařazené i workshopy pro seniory. V roce 2023 se uskutečnily tři workshopy na cvičení Pilates a jeden na výrobu vánočních dekorací.

SEV Hlídka se zapojila i do vzdělávání studentů Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. V dubnu proběhly na Hlídce dva vzdělávací programy studentek učitelství mateřských škol na téma činnosti s dětmi v přírodě a na školní zahradě. V obou odpoledních blocích se vystřídalo 28 studentek.

3. Poskytování služeb v souvislosti s péčí o návštěvníky

1. 3. 2023 nastala změna v cenách vstupného. Vstupenky pro děti, seniory a studenty byly na hlavní sezonu zvýšené o 10 Kč, cena vstupenky mimo sezonu (listopad – únor) zůstala stejná. Vstupenka pro dospělého se v hlavní sezoně zvýšila o 30 Kč, mimo sezonu zůstala beze změny. Rodinné vstupné se v hlavní sezoně zvýšilo o 30 Kč, naopak mimo sezonu bylo toto vstupné

sníženo. Vstupné pro psy bylo z 50 Kč zvýšeno na 100 Kč. Největší změny proběhly v cenách permanentek.

Permanentky nepřenositelné na neomezený počet vstupů byly razantně sníženy: děti, senioři a studenti z 900 Kč na 480 Kč, dospělí z 1200 Kč na 720 Kč a rodinné vstupné z 3400 Kč na 1920 Kč.

Permanentky přenosné na 5 vstupů ročně byly zdraženy, permanentky přenosné na 10 vstupů byly zrušeny úplně.

V sezóně 2023 bylo z velké části změněno stravování v zoo. Několik stánků s občerstvením bylo zrušeno bez náhrady, pro jiné se hledal skrz výběrové řízení nový provozovatel a pár stánků zaměřených převážně na kávu bylo ponecháno. Nový koncept se zaměřuje na zdravější jídla a zahrnuje např. veganské, vegetariánské, bezlepkové nebo bezlaktózové varianty. Po složitějších začátcích se nakonec podařilo dát do provozu všechna občerstvovací zařízení včetně restaurace U Tygra.

Po celou hlavní sezonu zoo zajišťovala přepravu vláčky ze spodní do horní části zoo, kterou návštěvníci hojně využívali. Opět bylo v provozu i trampolínové centrum u pavilonu Tropické království a lanové centrum Lanáček, který se na konci sezóny začal rekonstruovat.

V roce 2023 brněnská zoologická zahrada oslavovala sedmdesáté výročí od jejího založení. Během roku se mohli lidé zapojovat do různých aktivit, které byly spojené s oslavami tohoto výročí. Vše vyvrcholilo na akci v sobotu 2. září. Během tohoto dne byl pro návštěvníky připraven bohatý program, do zoo zavítali i zajímaví hosté, kteří se společně s pracovníkem zoo zhostili komentovaných krmení.

V rámci výročí byly pořízené i speciální suvenýry, které si návštěvníci mohou zakoupit v upomínkových předmětech a od listopadu nově také přes e-shop, na kterém s námi spolupracuje portál Brno iD. Mezi nejvýraznější upomínkový předmět patří nulová eurobankovka, která je oblíbená především u sběratelů. 17. listopadu proběhl v zoo oficiální prodej této upomínkové bankovky, sběratelé přijeli ze všech koutů České republiky i ze Slovenska. I nadále mohou zájemci tuto bankovku zakoupit.

Údaje o návštěvnosti:

Návštěvnost k 31. 12. 2023 – v samotné zoo 262 153 osob, s pracovištěm na Radnické a SEV Hlídce 284 299 osob.

Měsíc s nejvyšší návštěvností: červenec 46 366 osob

Měsíc s nejnižší návštěvností: prosinec 6 805 osob

3.1. Akce pro veřejnost

- **Maškarní bál pro zoo** – 11. 2. 2023 – tradiční akce, karneval pro děti.
- **Valentýn v Zoo Brno** - 14. 2. 2023 – valentýnská komentovaná setkání se zvířaty valentýnská stezka.
- **Vítání jara v Zoo Brno** – 18. 3. 2023 – tradiční akce v Zoo Brno, oslavování příchodu jara.
- **Velikonoce v Zoo Brno** – 7. 4. – 10. 4. 2023 – akce v rámci velikonočních oslav, velikonoční komentovaná krmení, doprovodný program v areálu zoo, hledání vajíček.

- **Den přírodních věd pro veřejnost** – 1. 5. 2023 – vzdělávací akce pro veřejnost.
- **Noc snů** – 2. 6. 2023 – akce pro handicapované a znevýhodněné děti/dospělé .
- **Světový den životního prostředí s Příprav Brno** – 5. - 9. 6. 2023
- **Vzpomínky na zoo** – 1. 7. 2023 – akce pro veřejnost.
- **Letní kino a večerní prohlídka** – 14. 7. 2023
- **S vysloužilci do zoo** – 15. 7. 2023
- **Vzpomínky ze zoo** – 21. 7. 2023 – autogramiáda dětské knížky se zoo tematikou.
- **Virtuální realita a večerní prohlídka** – 21. 7. 2023
- **Letní kino a večerní prohlídka** – 28. 7. 2023
- **Letní kino a večerní prohlídka** – 4. 8. 2023
- **Virtuální realita a večerní prohlídka** – 11. 8. 2023
- **Letní kino a večerní prohlídka** – 18. 8. 2023
- **Virtuální realita a večerní prohlídka** – 25. 8. 2023
- **Den adoptivních rodičů a sponzorů** – 26. 8. 2023 - akce pro všechny příznivce brněnské zoo, adoptivní rodiče a sponzory.
- **Virtuální realita a večerní prohlídka** – 1. 9. 2023
- **Zoo Brno 70 let** – 2. 9. 2023 – oslava 70. narozenin Zoo Brno, bohatý program po celé zoo.
- **Mezinárodní den pand červených** – 16. 9. 2023
- **Ekofilm v zoo** – 6. 8. 10 .2023 – akce pro veřejnost ve spolupráci s Ekofilmem.
- **Halloween** – 28. 10. 2023 – dlabání dýní, zábavný program na pódiu, soutěž o nejhezčí dýni.
- **Mikuláš v Zoo Brno** – 2. 12. 2023 – rozsvícení vánočního stroměčku, mikulášská nadílka pro děti.
- **Štědropolední komentovaná krmení** – 24. 12. 2023

3.2. Zážitkové programy Zoo Brno

Zoo Brno nabízí celou škálu zážitkových programů. Programy *Ošetřovatel šelem a Ošetřovatel kopytníků*, dlouhodobě oblíbené u návštěvníků, nabízejí jedinečný pohled do zákulisí zoo. Cenné jsou pro aktéry zážitku také rozhovory s chovateli, od nichž se dozvídají zajímavosti spojené s chovem i provozem zoologické zahrady. Dalším vyhledávaným zážitkovým programem byl zážitek *Setkání se žirafami*, který si získal velkou popularitu od roku 2018. Tento unikátní zážitek je dostupný ve dvou variantách – pro dvojici osob nebo pro celou rodinu. *Prohlídka zoo s průvodcem* je k dostání ve 4 variantách: prohlídka celodenní, prohlídka horního úseku zoo, prohlídku dolního úseku zoo a speciální prohlídka v elektrovozíku, ta je oblíbená především mezi seniory. Zoo Brno v roce 2023 dále nabízela zážitkový program *Krmení papoušků lori*.

Rok 2023 byl také věnován přípravě nových zážitkových programů, které budou v následující sezóně zařazeny do nabídky. Program *Chovatel kopytníků* bude rozšířen o druhý okruh, kde se zaměříme na prostředí zvířat velbloudů, bizonů a jaků.

Zážitkový program	Počet realizovaných zážitků
Ošetřovatel šelem	53

Ošetřovatel kopytníků	13
Setkání se žirafou	65
Prohlídka zoo s průvodcem	18
Krmení papoušků lori	6

4. Činnost související s vlastním provozem Zoo Brno

4.1. Správa majetku

Opravy a údržbu svěřeného majetku zajišťovalo v roce 2023 sedm stálých zaměstnanců, kteří prováděli zednické, malířské, natěračské, instalátorské, technické a zámečnické práce. Uvolněné pracovní pozice, zámečnická, stolař, se dlouhodobě obsazují velice obtížně, důvodem je nedostatečné finanční ohodnocení těchto profesí. I tak se podařilo postupně obsadit pozici malíře natěrače a instalátéra. Přes personální podstav se dařilo provádět běžnou údržbu a opravy menšího rozsahu vlastními silami. Došlo k zajištění pravidelných revizních prohlídek vybraných zařízení. Rozsáhlejší opravy a práce vysoce odborného charakteru byly realizovány externími společnostmi v souladu s platnou legislativou a interními předpisy Zoo Brno. Mezi nejvýznamnější opravy realizované v roce 2023 lze zahrnout:

Opravy živičných povrchů, mlatových i dlážděných komunikací, oprava či rekonstrukce expozic – např. korsaka, manula, venkovních voliér Exotária, kajmánek a mnohých dalších.

4.2. Útvar dopravy a zeleně

Útvar dopravy a zeleně zabezpečuje svými pracovníky správu a údržbu všech dopravních prostředků a zemědělské techniky Zoo Brno, vlastní dopravu osob, transporty zvířat, svozy hnoje, dovoz krmení ze skladů hypermarketů do skladu CPK a významně se podílí na pravidelném zajišťování okusů pro chovaná zvířata. Dále zodpovídá za stav stromů, výsadbu a úpravu zeleně v areálu zoo.

V roce 2023 zakoupeno nové nákladní vozidlo Mitsubishi Fuso do 7,5 t na základě výběrového řízení prostřednictvím útvaru dopravy a zeleně za cenu 1 850 000,-Kč bez DPH.

Proběhlo vyřazení služebního vozidla MB Atego a jeho následný prodej soukromé osobě v ceně 154 880,-Kč.

Za rok 2023 bylo spotřebováno 7 612 l nafty v hodnotě 295 618,-Kč a 5 295 l benzínu v hodnotě 213 063,-Kč. Služební auta ujela 76 670 km.

V rámci zahradnictví bylo v roce 2023 pokáceno 86 ks stromů, provedena asanace (ořez) u 158 ks stromů a vysazeno 111 ks stromů. V průběhu roku prováděli zaměstnanci pravidelnou údržbu zeleně areálu a provedli úpravu ve 25 expozicích. Jednalo se převážně o výměnu parkosů. Realizovali zdravotní a výchovné řezy živých plotů, keřů a stromů, odstraňovali náletové dřeviny (akáty, pajasany) a stromy ohrožující bezpečnost návštěvníků, štěpkovali zbytky okusů a získanou štěpkou následně mulčovali výsadby, prováděli pokos trávy, odstraňování odkvetlých trvalek a travin, jejich hnojení a postřik. Dále provedly nové výsadby v prostorách kolem restaurace u Tygra, dolní točny vlaku a nad stáním elektrovoziků vedle správní budovy.

4.3. Informační technologie

V tomto roce jsme pokračovali s rozšiřováním uživatelů terminálového serveru. Momentálně využíváme 40 licencí a v příštím období počítáme s pořízením dalších. Převod uživatelů na terminálový server přináší značné úspory při pořizování počítačového hardware i nezbytného softwarového vybavení.

Pořídili jsme nový databázový server náhradou za starý, který byl již fyzicky i morálně zastaralý. V souvislosti s tím se rozšířilo i diskové pole dokoupením dalších pevných disků.

V návaznosti na nový koncept fungování a rozmístění stánků s občerstvením byla rozšířena stávající síť pokrytí wifi signálem o tyto prostory, aby zde byly umožněny bezhotovostní platby.

V druhé polovině roku proběhl v organizaci audit IT, který konstatoval velmi dobré fungování celé IT infrastruktury, s poukázáním na drobné nedostatky, ne jejichž odstranění budeme v příštím období pracovat.

II. Plnění úkolů v personální oblasti

Tab. č. 1: Struktura a fyzické počty zaměstnanců k 31. 12. 2023, průměrné počty zaměstnanců za rok 2023, přírůstky a úbytky zaměstnanců za rok 2023, průměrné platové třídy a průměrné platy v roce 2023.

Zaměstnanci na HPP	Fyzický stav k 31. 12. 2023	Přepočtený stav 2023	Přírůstky	Úbytky	Průměrná platová třída	Průměrný plat v Kč
Vrcholový management (vedoucí úseků)	5	5	0	0	12,2	67 205,-
Střední management (vedoucí útvarů)	14	14,35	1	3	10,7	44 332,-
Administrativní/ odborný pracovník	19	20,25	3	8	9,6	34 912,-
Pedagogický pracovník	5	5	0	0	10	40 260,-
Profesní pracovník	63	61,17	11	8	6,1	29 388,-
Celkem	106	105,77	15	19	x	x
Ostatní zaměstnanci	Fyzický stav k 31. 12. 2023	Přepočtený stav 2023	Přírůstky	Úbytky	Průměrná platová třída	Průměrný plat v Kč
DPP, DPČ	76	x	108	32	x	2 010,-
Veřejně prospěšné práce	3	5,31	8	5	4	11 117,-
Sezónní	0	0,83	1	1	5	21 340,-
Celkem	79	x	120	41	x	x

1. Organizační a personální změny v roce 2023

Dílčí organizační a personální změny byly realizovány v rámci naplňování strategických cílů.

1.1. Organizační struktura

V roce 2023 nebyly realizovány žádné změny v počtu a struktuře systematizovaných funkčních míst, ani ve struktuře úseků a útvarů. Rok 2023 byl s ohledem na změny v organizační struktuře, ke kterým došlo s platností od 1. 12. 2022, zaměřen zejména na stabilizaci jednotlivých úseků a útvarů v nově vzniklé struktuře a ověřování efektivity

a funkčnosti stávajícího organizačního nastavení, a to s ohledem na strategii a naplňování strategických cílů v dalším období.

1.1.1. Počet plánovaných a obsazených funkčních míst v jednotlivých platových třídách

K **31. 12. 2023** byl počet obsazených funkčních míst **104** (z toho 2 pracovní místa jsou obsazena vždy dvěma zaměstnanci na 0,5 úvazek). Počet plánovaných funkčních míst dle organizační struktury byl **115**, bez sezónních zaměstnanců. **11 míst** bylo tedy ke konci roku 2023 neobsazeno.

Jednalo se o zejména o odborné profese chybějící dlouhodobě na trhu práce: 1x zámečnick, 1x tesař, 2x chovatel specialista, 1x vedoucí útvaru welfare a dokumentace, 1x welfare specialista, 1x vedoucí útvaru krmiv. Dále se potom jednalo o volná pracovní místa, na která máme aktuálně vyhlášena výběrová řízení: 1x pracovník propagace, 1x vedoucí útvaru IT, 1x zahradník, 1x stavební technik.

Tabulka č. 2: Funkční místa v jednotlivých platových třídách k 31. 12.2023

Platová třída	Plánovaný počet	Obsazený počet
13	1	1
12	4	4
11	19	15
10	16	13
9	9	9
8	5	5
7	22	21
6	22	20
5	10	9
3	2	2
2	5	5
Celkem	115	104

1.2. Personální obsazení

Fyzický počet kmenových zaměstnanců v evidenčním stavu byl **106**. K 31. 12. 2023 byl tedy počet kmenových zaměstnanců ve stavu stejný jako počet kmenových zaměstnanců ve stavu k 31. 12. 2022.

Celkový počet všech kmenových zaměstnanců byl **112** (nezahrnuje 3 zaměstnance veřejně prospěšných prací), z tohoto 6 zaměstnanců bylo mimo evidenční počet na mateřské a rodičovské dovolené.

Tab. č. 3 Abecední seznam fyzických osob kmenových zaměstnanců k 31. 12. 2023

1.	Bača Radek	41.	Kelle Roman	81.	Sečkář Milan
2.	Balcar Michal	42.	Kirinovič Miroslav	82.	Skoupý Jakub
3.	Beerová Dana	43.	Klimesová Sylvie	83.	Slabá Zuzana
4.	Bělehrádek Ivo	44.	Kolesa Josef	84.	Sláma Marek
5.	Bernardy Matyáš	45.	Konečný Hynek	85.	Sommerová Zuzana
6.	Blahoňovská Simona	46.	Kratochvílová Jana	86.	Stokláška Tomáš
7.	Boguszewski Piotr Norbert	47.	Kroutilová Milena	87.	Suvorov Petr
8.	Buršová Kateřina RD	48.	Křivánek Miroslav	88.	Šafránková Petra
9.	Čech Pavel	49.	Kříž Milan	89.	Šeiner Adam
10.	Čechová Lucie	50.	Křížová Markéta	90.	Ševčík Vendula
11.	Darmopil Dan	51.	Kučerová Oldřiška	91.	Šindelářová Adéla
12.	Darmopilová Denisa RD	52.	Kůrová Simona	92.	Široký Michael
13.	Dejral Marek	53.	Marczinko Nicole	93.	Šmídová Adéla
14.	Dolejšová Vladimíra	54.	Marková Martina	94.	Šrámek Petr
15.	Dungelová Radana	55.	Mertová Magdalena	95.	Šťastný Václav
16.	Dvořáková Barbora	56.	Mikátová Šárka RD	96.	Šudák Dušan
17.	Fic Petr	57.	Mikeš Dominik	97.	Švejdová Zuzana
18.	Ficek Radek	58.	Míšková Petra	98.	Tesařová Taťána
19.	Fikáček Pavel	59.	Moravcová Jana	99.	Tlamková Soňa RD
20.	Flom Roman	60.	Musilová Zuzana	100.	Tomíčková Tereza
21.	Fuks Miroslav	61.	Němec Tomáš	101.	Uhrovičová Alena
22.	Gala Lubomír	62.	Němec Vávrová Linda	102.	Vaňáč Michal
23.	Galová Jana	63.	Neveselá Šárka RD	103.	Vančuríková Anna
24.	Haas Pavel	64.	Nový Michal	104.	Volejník Václav
25.	Hiersch Jan	65.	Oprchalová Veronika	105.	Vondráková Klára
26.	Hlavníčková Radmila	66.	Páleník Zdeněk	106.	Vrtalová Zlatuše
27.	Hledíková Jana	67.	Papajoanu Nikola	107.	Vykydalová Libuše
28.	Holejšovská Jaroslava	68.	Pavelková Martina	108.	Wald Roman
29.	Hrdlička Jan	69.	Pelíšek Christian	109.	Walter Miloslav
30.	Hubáčková Lucie RD	70.	Peňázová Eva	110.	Záruba Martin
31.	Chudárková Monika	71.	Plecendová Ludmila	111.	Zavadilová Dominika
32.	Janota Miroslav	72.	Plíhalová Soňa	112.	Žaloudková Ivana
33.	Jaroschová Zuzana	73.	Póčová Šárka		
34.	Jasinek Jaroslav	74.	Polívka Petr		
35.	Jungmann Vít	75.	Prchal Jaroslav		
36.	Juračka Jan	76.	Prudký Libor		
37.	Kamba Miloslav	77.	Ptáček František		
38.	Karasová Tereza	78.	Reichmanová Ester		
39.	Karvaš Pavel	79.	Rosočková Markéta		
40.	Kašpárek Tomáš	80.	Samek Václav		

1.3. Změny personálního obsazení 2023

V rámci změn personálního obsazení byly uvolněné, nově vzniklé a sezónní pracovní pozice v roce 2023 obsazovány průběžně.

Nastoupilo 22 kmenových zaměstnanců na volné nebo v průběhu roku uvolněné pozice, a to na základě realizovaných výběrových řízení – z toho 17 profesních pracovníků na chovatelský a technický úsek, 4 zaměstnanci na administrativní pozice a 1 zaměstnanec na pozici středního managementu.

Vystoupilo 19 kmenových zaměstnanců – z toho 5 zaměstnanců odešlo do starobního důchodu, 5 zaměstnanců odešlo na základě organizační změny, 3 zaměstnancům skončil pracovní poměr na dobu určitou, 2 zaměstnanci odešli na základě dohody o ukončení PP, 3 zaměstnanci skončili ve zkušební době a 1 zaměstnanec odešel na základě výpovědi ze strany zaměstnance.

V průběhu roku 2023 nastoupil a zároveň vystoupil jeden sezónní zaměstnanec.

V průběhu roku 2023 u nás pracovalo 8 pracovníků veřejně prospěšných prací, z nichž 5 v průběhu roku vystoupilo a 3 pracovníci jsou stále ve stavu. Na základě smluvní dohody s Úřadem práce byly volné pracovní pozice veřejně prospěšných prací obsazovány v rámci sjednané doby.

1.4. Rozvoj podnikové kultury

Posílení podnikové kultury bylo mimo jiné realizováno:

1. Pololetním setkáním všech zaměstnanců s managementem, jehož cílem bylo zejména představení a seznámení zaměstnanců se strategií Zoo Brno pro další období.
2. Výročním setkáním všech zaměstnanců s cílem zhodnocení roku 2023 a výhledem pro rok 2024.
3. Rozvojem potenciálu zaměstnanců prostřednictvím vzdělávání, a to prezenční i online formou.
4. Neformálními akcemi pro zaměstnance, jako např. „Oslava 70. let Zoo Brno“.

2. Dobrovolnictví v Zoo Brno

V rámci zapojení do dobrovolnických aktivit bylo v roce 2023 odpracováno celkem **5413** hodin a zapojilo se **939** dobrovolníků. V porovnání s předchozím rokem došlo ke snížení zapojení individuálních dobrovolníků, ale naopak v oblasti firemního dobrovolnictví došlo k navýšení počtu akcí i zapojených jednotlivců. V následujícím roce se proto chceme mimo jiné zaměřit na systematizaci práce s individuálními dobrovolníky a také jejich aktivní oslovování.

Individuální dobrovolnictví:

- 15 nových zájemců o individuální dobrovolnickou činnost
- počet smluvních dobrovolníků k 31. 12. 2023 je 58
- v průběhu roku 2023 bylo 25 aktivních, 2 měli aktivitu > 100 hod.
- celkem bylo zrealizováno 1757 hod. zejména na chovatelském úseku a v oblasti vzdělávání

Firemní dobrovolnictví

- firmy se zapojily do 96 akcí (tj. o 13 akcí více v porovnání s předchozím rokem)
- odpracováno bylo 3656 hod.
- zúčastnilo se 914 dobrovolníků

3. Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání bylo zaměřeno zejména na rozvoj potenciálu zaměstnanců dle profesního zaměření a v roce 2023 byly náklady na vzdělání zaměstnanců Kč 236 200,-.

Vzdělávání se realizovalo ve dvou stupních:

- **Prohlubování kvalifikace:** pro udržení, dosažení znalosti a zvládnutí dovedností potřebných pro výkon stávající pozice (výkon práce sjednaný v pracovní smlouvě).
- **Zvyšování kvalifikace:** zaměření na dosažení znalostí a dovedností nezbytných pro výkon náročnější pozice (rozšíření kvalifikace), dosažení vyššího stupně vzdělání.

Zaměstnanci se účastnili odborných školení a seminářů organizovaných jako:

1) Skupinová školení - periodická a rozšiřující

- Školení řidičů – úsek technický
- Periodické školení BOZP a PO zaměstnanců
- Periodické školení BOZP a PO vedoucích zaměstnanců
- Periodické školení požární hlídky
- Vstupní školení BOZP a PO – nově nastupujících zaměstnanců

2) Individuální - odborná a profesní

- **Ekonomický úsek:** Změny v personalistice a mzdovém účetnictví 2023; Roční zúčtování za rok 2022 a zdaňování příjmů ze závislé činnosti od 1.1.2023; Kurz mzdová účetní; Seminář exekuce; Konference Veřejné zakázky; Seminář na změny v oblasti FKSP;
- **Úsek stanice zájmových činností:** Učíme (se) o klimatické krizi; Kurz praktického poznávání ptáků; Drátenictví – řemeslo našich předků; Pedagogické minimum; webinář Právní poradna (ředitel/zřizovatel) č. akreditace MŠMT: MSMT21893/2021-1-783; Repetitorium terénní přírodovědy 2023; Hudební hrátky; Kurt cvičení dětské jógy; Další vzdělávání pro pedagogické pracovníky;
- **Chovatelský úsek:** Kurz přepravce zvířat; Pedagogické minimum; Kozo-lamo kemp;
- **Technický úsek:** Vzdělávání vedoucích úředníků a úředníků veřejné zprávy v oblasti životního prostředí – voda; Seminář Vodní zákon; Kurz pro přepravce zvířat; Školení svářečů;
- **Úsek ředitele:** Nový zákon o odpadech a zákon o výrobních s ukončenou životností; Spisová služba; Konference personalistů; Zneužití zákona 106.

3) Skupinová - odborná a profesní

- Spisová služba;
- Uživatelská školení k systému Helios.

4) Zvýšení kvalifikace prostřednictvím kvalifikační dohody

- Dva zaměstnanci chovatelského úseku úspěšnou závěrečnou zkouškou ukončili rekvalifikační a vzdělávací kurz Chovatel cizokrajných zvířat (41-99-M/17), studium pro zaměstnance zoologických zahrad v oblasti ošetřování zvířat v zoologických zahradách.
- Jeden zaměstnanec zahájil kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení.

4. Dodržování bezpečnosti práce, pracovní úrazy za rok 2023

4.1. Roční prověrka BOZP a PO

V průběhu roku 2023 byly prováděny kontrolní prohlídky jednotlivých pracovišť. Roční fyzická prověrka pracovišť se zaměřovala zejména na kontrolu vedení dokumentace k BOZP a PO, hygienických a pracovních podmínek k bezpečné a zdravé neohrožující práci, zajišťování revizí strojů a zařízení, dodržování předpisů BOZP zaměstnanci. Shledané závady byly příkazem ředitele 1/2024 nařízeny k odstranění v termínu 31. 3. 2024.

4.2. Roční kontrola všech pracovišť smluvním poskytovatelem pracovně lékařských služeb

V posledním čtvrtletí 2023 byla provedena prohlídka pracovišť Zoo Brno v rámci dohledu nad pracovními podmínkami zaměstnanců, identifikaci nebezpečí a hodnocení zdravotních rizik zátěží prací nebo působením pracovního prostředí. Nebyly shledány žádné vážné závady.

4.3. Pracovně lékařské prohlídky

Pracovně lékařské prohlídky zajišťoval v roce 2023 smluvní poskytovatel pracovně lékařských služeb Vojenská nemocnice Brno, MUDr. Rudolf MÜLLER v rozsahu závodní preventivní péče realizací vstupních, periodických, mimořádných a výstupních prohlídek zaměstnanců.

4.4. Pracovní úrazy

V knize úrazů byly za rok 2023 registrovány celkem 3 úrazy. Všechny 3 úrazy byly bez následku pracovní neschopnosti.

4.5. Školení v oblasti BOZP a PO

V únoru a v březnu 2023 bylo zrealizováno periodické školení všech zaměstnanců a vedoucích v BOZP a PO, školení členů požární hlídky a řidičů referentských vozidel.

Vstupní školení před počátkem výkonu práce, školení obsluhy motorových pil a křovinořezů, práce ve výškách a nad volnou hloubkou, bylo realizováno v souladu s metodikou interního školení organizace průběžně, pověřenými zaměstnanci podle požadavku vedoucích.

III. Plnění úkolů v oblasti hospodaření

1. Výnosy

1.1. Rozpis všech výnosů s uvedením rozpočtu na daný rok, skutečnosti ke konci sledovaného období, skutečnosti za stejné období minulého roku, procentní plnění upraveného rozpočtu

Účet číslo	Název účtu	Upravený rozpočet 2023 (v Kč)	Skutečnost 2023 (v Kč)	Skutečnost 2022 (v Kč)	% plnění ročního rozpočtu
	Výnosy celkem	138 366 885,00	140 231 801,61	132 263 232,00	101,35
60	Výnosy z vlastních výkonů a zboží	46 634 500,00	44 413 234,48	43 856 645,61	95,24
601	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	18 000,00	21 739,12	22 608,70	
602	Výnosy z prodeje služeb	39 402 500,00	37 204 387,47	36 142 541,39	
603	Výnosy z pronájmu	2 614 000,00	2 027 780,63	3 496 845,34	
604	Výnosy z prodaného zboží	4 600 000,00	5 159 327,26	4 194 650,18	
64	Ostatní výnosy	4 050 100,00	7 298 261,83	7 657 567,17	180,20
641	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00	79 979,00	18 740,20	
642	Ostatní pokuty a penále	0,00	2 750,00	2 750,00	
644	Výnosy z vyřazených pohledávek	0,00	17 115,71	0,00	
646	Výnosy z prodeje materiálu	100 000,00	57 895,87	233 107,58	
648	Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	0,00	146 365,29	4 132,23	
649	Čerpání fondů	1 000 000,00	3 976 446,20	2 458 307,62	
66	Ostatní výnosy z činnosti	2 950 100,00	3 017 709,76	4 940 529,54	
662	Finanční výnosy	200 500,00	2 439 966,74	747 252,15	1 216,94
663	Úroky	200 000,00	2 437 644,37	746 187,23	
67	Kurzové zisky	500,00	2 322,37	1 064,92	
672	Výnosy z transferů	87 481 785,00	86 080 338,56	80 001 767,07	98,40
672	Výnosy z transferů od zřizovatele	80 021 000,00	80 021 000,00	75 587 000,00	
	Výnosy z transferů ze státního rozpočtu	7 460 785,00	6 059 338,56	4 414 767,07	

1.2. Zdůvodnění výrazných odchylek ve vývoji jednotlivých druhů výnosů

Celkové výnosy byly v porovnání s upraveným rozpočtem vyšší o **1 864 916,61 Kč**.

K výraznému zvýšení výnosů došlo u:

604 – Výnosy z prodaného zboží	+559 327,26 Kč
646 – Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	+146 365,29 Kč
648 – Čerpání fondů	+2 976 446,20 Kč
662 – Úroky	+2 237 644,37 Kč

Za zvýšenými výnosy z prodaného zboží stojí vyšší prodej upomínkových předmětů a především pak vratných kelímků nájemcům obcerstvení. U výnosů z prodeje DHM kromě pozemků došlo k navýšení oproti předpokladům prodejem vyřazeného nákladního

automobilu a elektrického vozíku. Zvýšený příděl do rezervního fondu umožnil i jeho vyšší čerpání a především důsledné využití bankovních služeb (spořicí účet a termínovaný vklad) vedl k výraznému navýšení finančních výnosů oproti původnímu předpokladu.

K výraznému snížení výnosů došlo u:

602 – Výnosy z prodeje služeb	-2 198 112,53 Kč
672 – Výnosy z transferů ze státního rozpočtu	-1 401 446,44 Kč

Propad předpokládaných výnosů z prodeje služeb byl způsoben nižší návštěvností v hlavní sezóně. Výrazně nižší výnosy z transferů ze státního rozpočtu způsobily nízké dotace od Úřadu práce v důsledku nižšího přidělu pracovníků na veřejně prospěšné práce a především pak upravený způsob účtování na konci roku, kdy podle metodiky orgánu zřizovatele došlo k přeúčtování přijatých nevyčerpaných Šablon z výnosů do rezervního fondu.

Příspěvky na provoz byly v porovnání s rokem 2022 následující:

	2022	2023	rozdíl
Příspěvek na provoz od MMB	75 587 000,00	80 021 000,00	+4 434 000,00 Kč
Účelová dotace od MŽP	947 620,00	959 780,00	+12 160,00 Kč
Příspěvek od Úřadu práce	498 667,00	982 752,00	+484 085,00 Kč
Příspěvek z MŠMT - školské zařízení	1 600 849,00	2 825 684,00	+1 224 835,00 Kč

Z celkového příspěvku na provoz od MMB ve výši 80 021 000,00 Kč tvořily účelový příspěvek v celkové výši 14 319 000,00 Kč tyto položky:

- provoz Střediska ekologické výchovy (5 900 000,00 Kč)
- zajištění oprav komunikací (2 500 000,00 Kč)
- oprava starých expozic (1 000 000,00 Kč)
- výměna odpadkových košů v areálu Zoo (300 000,00 Kč)
- pokrytí zvýšených nákladů na energie (1 900 000,00 Kč)
- prevence kriminality - Nízkoprahový klub (80 000,00 Kč)

2. Náklady

2.1. Podrobný rozpis čerpání nákladů s uvedením rozpočtu na daný rok, skutečnosti ke konci sledovaného období, skutečnosti za stejné období minulého roku, procentní plnění upraveného rozpočtu

Účet číslo	Název účtu	Upravený rozpočet 2023 (v Kč)	Skutečnost 2023 (v Kč)	Skutečnost 2022 (v Kč)	% plnění ročního rozpočtu
	Náklady celkem	138 366 885,00	139 466 516,68	130 632 500,10	100,79
50	Spotřebované nákupy	22 097 800,00	23 053 018,31	18 309 426,97	104,32

501	Spotřeba materiálu	7 961 300,00	8 299 631,54	7 970 846,17	
502	Spotřeba energie	11 905 000,00	11 657 311,63	8 373 824,08	
504	Prodané zboží	2 311 500,00	2 820 025,04	2 201 976,49	
507	Aktivace oběžného majetku	-280 000,00	-297 433,50	-284 756,00	
508	Změna stavu zásob vlastní výroby	200 000,00	573 483,60	47 536,23	
51	Služby	21 903 710,00	27 004 545,90	21 155 224,74	123,29
511	Opravy a udržování	5 864 000,00	11 798 933,85	7 779 837,41	
512	Cestovné	1 596 500,00	1 158 747,94	953 026,22	
513	Náklady na reprezentaci	45 000,00	228 326,15	39 910,00	
516	Aktivace vnitropodnikových služeb	0,00	0,00	0,00	
518	Ostatní služby	14 398 710,00	13 818 537,96	12 382 451,11	
52	Osobní náklady	75 019 125,00	68 206 240,93	68 499 017,43	90,92
521	Mzdové náklady	53 513 000,00	49 522 143,01	50 106 439,00	
524	Zákonné sociální pojištění	17 483 300,00	15 936 181,99	15 927 330,00	
525	Jiné sociální pojištění	250 000,00	264 931,00	264 728,00	
527	Zákonné sociální náklady	2 952 500,00	2 482 984,93	2 200 520,43	
53	Daně a poplatky	14 000,00	415 209,00	9 455,00	2 965,78
532	Daň z nemovitostí	0,00	462,00	1 386,00	
538	Jiné daně a poplatky	14 000,00	414 747,00	8 069,00	
54	Ostatní náklady	1 351 250,00	1 477 732,08	2 370 768,02	109,36
542	Ostatní pokuty a penále	0,00	4 335,00	3 250,00	
547	Manka a škody - zmařené investice	0,00	0,00	672 104,25	
549	Ostatní náklady z činnosti	1 351 250,00	1 473 397,08	1 695 413,77	
55	Odpisy, rezervy a opravné položky	17 856 000,00	19 251 989,10	20 164 837,67	107,82
551	Odpisy dlouhodobého majetku	16 380 000,00	17 145 948,24	17 872 296,70	
556	Tvorba a zúčtování opravných položek	0,00	50 746,18	24 988,55	
557	Náklady z odepsaných pohledávek	10 000,00	0,00	0,00	
558	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1 466 000,00	2 055 294,68	2 267 552,42	
56	Finanční náklady	100 000,00	33 950,27	33 950,27	33,95
563	Kurzové ztráty	100 000,00	31 751,36	33 950,27	
59	Daň z příjmů	25 000,00	26 030,00	89 820,00	104,12
591	Daň z příjmů	25 000,00	26 030,00	89 820,00	

2.2. Zdůvodnění výrazných odchylek ve vývoji jednotlivých druhů nákladů

Celkové náklady byly v porovnání s upraveným rozpočtem vyšší o 1 099 631,68 Kč.

K výraznému zvýšení nákladů došlo u:

501 – Spotřeba materiálu	+338 331,54 Kč
511 – Opravy a udržování	+5 934 933,85 Kč
538 – Jiné daně a poplatky	+400 747,00 Kč
551 – Odpisy dlouhodobého majetku	+765 948,24 Kč
558 – Náklady z drobného dlouhodobého majetku	+589 294,68 Kč

U položky Jiné daně a poplatky byl vysoký nárůst oproti očekávání způsoben vysokou mírou uskutečnění dodavatelsko-odběratelských vztahů s krácením DPH na vstupu. K nárůstu odpisů dlouhodobého majetku došlo v důsledku většího zařazení majetku než bylo plánováno. U všech ostatních výše zmíněných nákladových položek je nárůst nominální hodnoty oproti očekávání způsoben v převážné většině vysokou inflací.

K výraznému snížení nákladů došlo u:

502 – Spotřeba energie	-247 688,37 Kč
512 – Cestovné	- 437 752,06 Kč
518 – Ostatní služby	-580 172,04 Kč
52X – Osobní náklady	-6 812 884,07 Kč

Díky výrazné snaze šetřit došlo ke snížení nákladů u spotřeby energie, ostatních služeb a cestovného. Vzhledem k tomu, že v průběhu roku se nepodařilo naplnit žádoucí stav zaměstnanců, došlo i k vysokému snížení celkových osobních nákladů oproti předpokladům.

2.3 Plnění odpisového plánu

Účetní odpisy byly plánovány ve výši 16 380 000,00 Kč.

Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v roce 2023 činily celkem 17 145 948,24 Kč.

Hospodaření Zoo Brno a stanice zájmových činností skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši 765 284,93 Kč po zdanění.

Rozpočet Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvkové organizace byl v průběhu roku upravován v návaznosti na vývoj nákladů a výnosů a získání dalších finančních prostředků.

3. Finanční majetek

3.1. Stavy finančních prostředků na bankovních účtech

Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvková organizace má zřízeny následující bankovní účty:

Číslo účtu	Název účtu	Banka	Stav k 31.12.2023
372604403/0300	Běžný účet	ČSOB	962 694,99
372604673/0300	Podúčet - karty	ČSOB	54 239,59
372604593/0300	Účet FKSP	ČSOB	282 005,15
318017240/0300	Termínovaný vklad	ČSOB	51 215 140,21
276139361/0300	Běžný účet	ČSOB	165 759,76
256993800/0300	Běžný účet - sbírka	ČSOB	235 939,05
267825941/0300	Běžný účet - sbírka	ČSOB	111 547,04
276543495/0300	Běžný účet - sbírka	ČSOB	106 780,44

276543794/0300	Běžný účet - sbírka	ČSOB	80 618,38
295947196/0300	Běžný účet - sbírka	ČSOB	1 726 106,97
297138560/0300	Běžný účet - sbírka	ČSOB	252 383,60
282690299/0300	Běžný účet - RF	ČSOB	105 448,71
1387888247/2700	Běžný účet	UCB	69 205,24
1118118067/----	Platební systém	GoPay	344,00
CELKEM			55 368 213,13

3.2. Pokladní hotovost

k 31.12.2023 byl zůstatek pokladní hotovosti **783 247,26 Kč**
z toho:

pokladna Kč	697 329,00 Kč
pokladna USD	9 130,75 Kč
pokladna GBP	17 079,29 Kč
pokladna EUR	29 513,49 Kč
pokladna PLZ	151,52 Kč
pokladna DKK	663,60 Kč
pokladna CHF	5 349,61 Kč
automatvláček	24 030,00 Kč

3.3. Ceniny

k 31.12.2023 byl zůstatek cenin **134 622,00 Kč**
z toho:

poštovní známky	792,00 Kč
benefity	133 830,00 Kč
stravenky	0,00 Kč

4. Pohledávky a závazky

4.1. Pohledávky

4.1.1. účet 311.10 Odběratelé

konečný stav k 31.12.2023 činil **1 452 409,24 Kč**
z toho:

- po splatnosti	448 512,75 Kč
- před splatností	1 003 896,49 Kč

Pohledávky po splatnosti jsou vymáhány.

4.1.2. účet 311.11 Odběratelé zahraniční

konečný stav k 31.12.2023 činil

0,00 Kč

4.2. Závazky

4.2.1. účet 321 Dodavatelé

konečný stav k 31.12.2022 činil

14 953 916,66 Kč

Z toho:

Dodavatelé tuzemští 14 943 232,15 Kč

Dodavatelé zahraniční 10 684,51 Kč

Většina závazků vůči dodavatelům k 31.12.2023 je splatná až v roce 2024. Závazky po splatnosti vznikly z důvodů reklamací na provedených pracích a službách.

5. Transfery z jiných veřejných rozpočtů (podrobný rozpis přijatých transferů, informace o jejich čerpání)

5.1. Finanční prostředky poskytnuté Ministerstvem životního prostředí ČR v rámci programu „Příspěvek zoologickým zahradám pro rok 2023“

Dotace byla poskytnuta v předmětech podpory:

1. Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoologických zahradách
2. Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky

Celkem

959 780,00 Kč

Čerpání dotace MŽP pro Zoo Brno a stanici zájmových činností, příspěvkovou organizaci dle jednotlivých dotačních titulů

Předmět podpory 1.1, 2.2, 2.3:

1. **Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoologických zahradách.**
 - 1.1 *chov ohrožených druhů světové fauny chráněných podle zvláštního právního předpisu*
 2. **Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky.**
 - 2.2 *chov zvláště chráněných druhů živočichů podle zvláštního právního předpisu a zapojení zoologické zahrady do záchranných programů těchto druhů*
 - 2.3 *chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečného genofondu*

Celková dotace na předměty podpory 1.1, 2.2 a 2.3: 660 500,00 Kč

Dotace byla použita na krytí části nákladů na krmivo pro zvířata zařazená do výše uvedených bodů.

Skutečné náklady na krmivo pro takto zařazená zvířata činily: **2 853 471,07 Kč**.
Dotovaná částka **660 500,00 Kč** činí ze skutečných nákladů celkem **23,15 %**.

Dotace na tuto část předmětů podpory 1.1, 2.2 a 2.3 byla vyčerpána v plné výši.

1. Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoologických zahradách.

1.3 Realizace vzdělávacích programů a zapojení veřejnosti do vzdělávání se o ohrožených druzích světové fauny uvedených v bodě 1.1

1.3.1 Pracovní listy k výukovým programům v Zoo Brno

Dotace: 25 600,00 Kč

Skutečné náklady na tento bod činily: **36 314,00 Kč**.

Dotovaná částka **25 600,00 Kč** činí ze skutečných nákladů **70,50 %**.

Dotace na tuto část předmětu podpory byla vyčerpána v plné výši.

1.3.2 Vzdělávací tabule - lvi

Dotace: 19 200,00 Kč

Skutečné náklady na tento bod činily: **28 200,00 Kč**.

Dotovaná částka **19 200,00 Kč** činí ze skutečných nákladů **68,09 %**.

Dotace na tuto část předmětu podpory byla vyčerpána v plné výši.

2. Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky.

2.4 účast v reintrodukčních programech, inventarizačních průzkumech a monitoringu zvláště chráněných druhů živočichů podle zvláštního právního předpisu pro potřeby ochrany přírody.

2.4.1 Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě - 2023

Dotace: 92 080,00 Kč

Skutečné náklady na tento bod činily: **115 100,00 Kč**.

Dotovaná částka **92 080,00 Kč** činí ze skutečných nákladů **80,00 %**.

Dotace na tuto část předmětu podpory byla vyčerpána v plné výši.

2.5 realizace vzdělávacích programů a zapojení do vzdělávání veřejnosti a osvěty v oblasti ochrany přírody, především ve smyslu Úmluvy o biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity, zkráceně CBD), a s tím související publikační činnost

2.5.1 Vzdělávací tabule k záchranným programům

Dotace: 16 000,00 Kč

Skutečné náklady na tento bod činily: **28 400,00 Kč**.
Dotovaná částka **16 000,00 Kč** činí ze skutečných nákladů **56,34 %**.

Dotace na tuto část předmětu podpory byla vyčerpána v plné výši.

2.5.2 Soubor edukačních prvků k expozici „Žij tu s námi“

Dotace: 146 400,00 Kč

Skutečné náklady na tento bod činily: **192 832,00 Kč**.
Dotovaná částka **146 400,00 Kč** činí ze skutečných nákladů **75,92 %**.

Dotace na tuto část předmětu podpory byla vyčerpána v plné výši.

5.2. Finanční prostředky poskytnuté MŽP v rámci programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“ podporovaného z Finančního mechanismu Norska 2021 - 2024

Název akce: Ochrana dudka chocholátoho na jižní Moravě 2021 - 2024

Přislíbená celková dotace: 381 181,49 Kč

Proplaceno do 31.12.2023: 135 469,76 Kč

Skutečné náklady: 154 555,23 Kč

Dotace se propládí zpětně ve skutečné výši na základě faktur za provedené práce.

5.3. Finanční prostředky od Úřadu práce Brno – město

Dohoda o vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP a poskytnutí příspěvku, spolufinancovaného ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu č. BMA-V-2/2022 na období od 1.3.2022 do 31.1.2023 (max. příspěvek 16 000,00 Kč/osoba).

a

Dohoda o vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP a poskytnutí příspěvku, spolufinancovaného ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu č. BMA-V-2/2023 na období od 1.3.2023 do 31.1.2024 (max. příspěvek 16 000,00 Kč/osoba).

Poskytnutý příspěvek	982 752,00 Kč
Celkově vynaložené náklady	1 577 233,00 Kč

Neinvestiční příspěvek byl vyčerpán v plné výši.

5.4. Účelový neinvestiční příspěvek z MŠMT na provoz školského zařízení

Prostředky byly poskytnuty na mzdy pedagogických i nepedagogických pracovníků dle výše úvazků a na nákup školních pomůcek.

Poskytnutý příspěvek	2 825 684,00 Kč
Celkově vynaložené náklady	2 826 595,98 Kč

Neinvestiční příspěvek byl vyčerpán v plné výši.

6. Investice

a) Informace o probíhajících investičních akcích

Příprava projektových záměrů

- Příprava projektu „Ekologicky akceptovatelné spracovanie trusu exotických zvierat zoologických záhrad“ do přeshraničního programu INTERREG SK-CZ;
- Příprava projektu „Archa jménem zoo“ do přeshraničního programu INTERREG SK-CZ;
- Příprava projektu „Sanace svahové nestability v areálu Zoo Brno“ do OPŽP.

Pořízení projektových dokumentací

- Archa jménem zoo - studie úpravy výběhu losů pro chov jelena milu a zatraktivnění lokality pro edukativní potřeby návštěvníků;
- Odstavný výběh klokanů - dokumentace pro společné povolení a zajištění společného povolení;
- Návrh úprav venkovního výběhu pro dželady, damany a zoborožce - studie;
- Návrh úprav interiéru subtropického pavilonu – studie;
- Návrh úprav ve stávajícím objektu pro dželady – studie;
- Návrh úprav jižní části subtropického pavilonu – studie;
- Voliéra dravců - studie;
- Rekonstrukce správní budovy - studie;
- Nový vstup Zoo Brno – koncepční studie optimalizace záměru;
- Sanace svahové nestability v areálu Zoo Brno – dokumentace bouracích prací, dokumentace pro vydání společného povolení a zajištění společného povolení;
- Služební vjezd a technické zázemí - dokumentace pro změnu stavby před dokončením a provedení stavby a zajištění povolení změny stavby před dokončením pro stavbu;
- Tradiční vstup – zajištění územního rozhodnutí a povolení nakládání s vodami;
- Oplocení – dokumentace pro územní řízení a společné povolení a zajištění vydání územního rozhodnutí;
- Zastavovací studie Kníničky.

Realizované stavební akce

- Oprava expozice korsaka;
- Oprava expozice manula;
- Oprava expozice kajmánek;
- Úprava expozice pro pelikány;
- Úprava expozice Žijí tu s námi – voliéra sýčka a voliéra zpěvného ptactva;
- Chovatelské zázemí u objektu veteriny – voliéry;
- Dodávka a montáž měřidel pro dálkový odečet – elektroměry, vodoměry, plynoměry.

Probíhající stavební akce

- Služební vjezd a technické zázemí – 1. etapa;

➤ Expozice šimpanzů – III. etapa.

b) Čerpání příspěvku na investice z rozpočtu MMB

Převody z předchozích let:

Šimpanzi - III. etapa, převod z r. 2022 ve výši 31 039 968,54 Kč, vyčerpáno 29 183 283,45 Kč (zůstatek ve výši 1 856 685,09 Kč navržen ponechat k využití v následujících obdobích).

Lanová dráha , převod z r. 2022 ve výši 2 992 007,13 Kč, vyčerpáno 0,00 Kč (zůstatek ve výši 2 992 007,13 Kč navržen ponechat k využití v následujících obdobích).

V roce 2023 obdržela Zoo Brno následující investiční transfery:

Vstupní objekt s parkovištěm ve výši 221 920,00 Kč, vyčerpáno 221 920,46 Kč.

Nákladní automobil s nástavbou vč. kontejnerů ve výši 1 900 000,00 Kč, vyčerpáno 1 900 000,00 Kč.

IV. Komentář k tabulce „Plán tvorby a čerpání peněžních fondů“

a) Fond investic v tis. Kč

FOND INVESTIC							
Stav k 1.1.	Tvorba			Čerpání			Stav k 31.12.
	Plán	Skutečnost	Plán	Skutečnost			
51 773	Příděl ve výši odpisů DHM a DNM	17 682	17 085	Financování investičních výdajů – z příspěvku zřizovatele	60 000	31 305	26 642
	Investiční příspěvek od zřizovatele	29 900	2 122	Financování investičních výdajů – z ostatních zdrojů		13 094	
	Investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů			Úhrada investičních úvěrů nebo půjček			
	Příjmy z prodeje svěřeného DHM			Odvod do rozpočtu zřizovatele			
	Peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů			Navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku			
	Příjmy z prodeje DHM ve vlastnictví p.o.						
	Převod z rezervního fondu						
	Vyřazení DHM		61				
	Celkem tvorba	47 582	19 268	Celkem čerpání	60 000	44 399	

Počáteční zůstatek k 1. 1. 2023

51 773 052,20 Kč

Tvorba:

. Odpisy DHM a DNM	17 084 549,44 Kč
2. Investiční příspěvek od zřizovatele 2023	2 121 920,00 Kč
3. Vyřazení DHM	61 398,80 Kč

Celkem

19 267 868,24 Kč

Čerpání :

Šimpanzi - III. Etapa	29 183 283,45 Kč
Vstupní objekt s parkovištěm pro Zoo	221 920,00 Kč
Nákladní automobil s nástavbou, vč. kontejnerů	2 238 500,00 Kč
Expozice prasat a mangust	122 609,30 Kč
Tradiční vstup	140 160,00 Kč
Sanace svahu	507 846,40 Kč
Odstavný výběh klokanů	393 250,00 Kč
Systém dálkového odečtu energií	1 158 638,48 Kč
Oplocení zoo - úsek 4.1	212 809,60 Kč
Profesionální myčka nádobí	84 550,00 Kč
Provozně technický systém	258 909,00 Kč
Strategie rozvoje Zoo	876 000,00 Kč
Voliéry Veterina	570 515,00 Kč
Pítko	69 608,88 Kč
Hnízdní sloup	48 400,00 Kč
Výztužná sanační síť	226 633,00 Kč
Služební vjezd a tech. zázemí	432 160,00 Kč
Voliéra dravců	365 317,15 Kč
Vodohospodářská studie odvodnění	689 120,00 Kč
Myčka nádobí	132 378,54 Kč
Konvektomat	177 310,66 Kč
Strategie budování značky	80 000,00 Kč
Expozice pelikánů	1 679 931,63 Kč
Hřiště SEV Hlídka	447 254,72 Kč
Mokřady	58 080,00 Kč
Přírodní vzdělávací point	57 232,00 Kč
Archa jménem Zoo	332 750,00 Kč
Revitalizace Ondrova - Kníničky	157 796,80 Kč
Rekonstrukce správní budovy	636 122,00 Kč
Napájecí žlaby	320 172,05 Kč
Kontejner	45 552,00 Kč
Technické zhodnocení	2 474 297,31 Kč
<i>z toho: Diskové pole</i>	<i>824 257,60 Kč</i>
<i>Expozice Manul</i>	<i>622 415,53 Kč</i>
<i>Expozice Korsak</i>	<i>540 577,18 Kč</i>
<i>Wi-Fi Areál Zoo</i>	<i>487 047,00 Kč</i>
Celkem	44 399 107,97 Kč

Konečný zůstatek k 31. 12. 2023

26 641 812,47 Kč

Investiční fond má zřízený zvláštní bankovní účet a je plně krytý.

b) Fond rezervní v tis. Kč

FOND REZERVNÍ							
Stav k 1.1.	Tvorba		Čerpání			Stav k 31.12.	
	Plán	Skutečnost	Plán	Skutečnost			
18 810	Příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření		331	Další rozvoj činnosti		19 398	
	Peněžní dary	2 600	3 679	Časové překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady			
	Ostatní - Šablony		820	Úhrada případných sankcí za porušení rozpočtové kázně			
				Úhrada ztráty za předchozí léta			
				Posílení fondu investic			
				Peněžní dary	3 000		4 242
	Celkem tvorba	2 600	4 830	Celkem čerpání	3 000	4 242	

Počáteční zůstatek k 1.1. 2023

18 809 546,88 Kč

Tvorba:

1. Příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření z roku 2022	330 731,90 Kč
2. Dary - finanční	3 679 376,01 Kč
3. Ostatní - Šablony	820 325,00 Kč
Celkem	4 830 432,91 Kč

Čerpání:

1. Čerpání veřejné sbírky medvědi	3 784 573,37 Kč
2. Čerpání veřejné sbírky na projekt Kura – Kura	322 634,19 Kč
3. Čerpání veřejné sbírky na projekt jeřáb mandžuský	705,00 Kč
4. Čerpání veřejné sbírky na projekt orel kamčatský	13 608,00 Kč
5. Čerpání veřejné sbírky Jsme v tom spolu	118 755,64 Kč
6. Čerpání veřejné sbírky Jinačovice	2 170,00 Kč
Celkem	4 242 446,20 Kč

Konečný zůstatek k 31.12. 2023

19 397 536,59 Kč

Rezervní fond má zřízený samostatný bankovní účet a je plně krytý.

c) Fond odměn v tis. Kč

FOND ODMĚN							
Stav k 1.1.	Tvorba	Tvorba		Čerpání	Čerpání		Stav k 31.12.
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
0	Příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření	3 000	1 300	Odměny zaměstnancům	0	0	1 300
			0	Překročení prostředků na platy		0	
	Celkem tvorba	3 000	1 300	Celkem čerpání	0	0	

Počáteční zůstatek k 1.1. 2023

700 000,00 Kč

Tvorba:

1 300 000,00 Kč

Čerpání:

0,00 Kč

Konečný zůstatek k 31.12. 2023

2 000 000,00 Kč

Fond odměn nemá zřízený zvláštní bankovní účet a je plně krytý z běžného účtu.

d) FKSP

FKSP							
Stav k 1.1.	Tvorba	Tvorba		Čerpání	Čerpání		Stav k 31.12.
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
944	Příděl do fondu na vrub nákladů	1 070	936	Zabezpečení potřeb zaměstnanců	950	1 152	448
	Ostatní			Ostatní	150	59	
	Celkem tvorba	1 070	936	Celkem čerpání	1 025	1 211	

Počáteční zůstatek k 1.1. 2023

944 288,99 Kč

Tvorba :

Příděl do fondu na vrub nákladů

936 408,10 Kč

Celkem

936 408,10 Kč

Čerpání :

- obědy (příspěvek)	721 696,00 Kč
- rekreace (příspěvek)	10 715,00 Kč
- sport a kultura	30 000,00 Kč
- peněžní dary zaměstnancům	121 000,00 Kč
- penzijní připojištění (příspěvek)	252 200,00 Kč
- tábory (příspěvek)	49 100,00 Kč
- vitamíny a očkování	26 720,00 Kč

Celkem

1 211 431,00 Kč

Konečný zůstatek k 31. 12. 2023

448 604,37 Kč

Tvorba a čerpání prostředků tohoto fondu se řídí dle vyhlášky o FKSP č. 114/2002 Sb., vlastním plánem, směrnicí SM 039 - Používání FKSP a směrnicí SM 070 - Poskytování darů z FKSP.

Fond kulturních a sociálních potřeb má zřízen zvláštní bankovní účet a je plně krytý.

V. Kontrolní činnost

1. Roční plán kontrolní činnosti prováděné organizací

V souladu s § 30 zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě byl sestaven roční plán interního auditu v Zoo Brno a stanici zájmových činností, příspěvkové organizaci (dále jen Zoo Brno) na rok 2023:

Leden, únor, březen (audit č. 1) – Kontrola interních dokumentů organizace (směrnice, řády)

Duben, Květen, červen (audit č. 2) – Vnitřní kontrolní systém organizace, práce s riziky a analýza rizik

Červenec, Srpen, září, říjen, listopad (audit č. 3) – Kontrola nestavební investice

Prosinec (audit č. 4) – **závěrečný shrnující audit**, prověření plnění návrhů doporučení v rámci interních auditů, které byly provedeny v organizaci, roce 2023.

- Zpráva o výsledcích finančních kontrol za rok 2023, výkaznictví

Interní audity prováděné průběžně v organizaci v roce 2023

1. **Audit vnitřního kontrolního systému**
2. **Finanční audit** – Cílem je ověřování údajů vykázaných ve finančních, statistických a jiných výkazech, v rozvaze a v přehledu o peněžních prostředcích – zda je věrně zobrazen majetek, jeho zdroje financování a hospodaření s ním.
3. **Audit shody** – prověřuje dodržování předpisů v rámci organizace.
4. **Audit výkonu** – poskytuje nezávislé ujištění o hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti kontrolovaných činností. Klade si za cíl identifikovat oblasti, kde je výkonnost slabá, a snaží se pomoci kontrolované osobě k jejímu zlepšení.
5. **Audit systému** – prověřuje a hodnotí systémy zajištění příjmů organizace, financování jeho činnosti a zajištění správy veřejných prostředků.
6. **Audit realizace doporučení veřejnoprávní a jiné kontroly uskutečňované u organizace**

2. Vyhodnocení plánu kontrolní činnosti prováděné organizací za rok 2023

2.1. Úvod

V souladu s ustanovením § 31 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen zákon o veřejné kontrole), předkládá vedoucí kanceláře úseku ředitelky Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvkové ordinace (dále jen Zoo Brno) ředitelce Zoo Brno „Roční zprávu o výsledcích interních auditů realizovaných v Zoo Brno v roce 2023“.

2.2. Audity realizované v roce 2023 - výsledky auditů

audit č.1/2023 – Kontrola interních dokumentů organizace (směrnice,řády)

Auditované období: rok 2022/2023

Audit vykonáván v období: 2.1- 15.4.2023

Předmět auditu: prověření a kontrola aktuálnosti interních řídicích dokumentů v organizaci

Cíl auditu: Interní audit č. 1/2023 v organizaci **Zoo Brno a stanice zájmových činností**, p.o. je zaměřen na prověření a kontrolu aktuálnosti interních řídicích dokumentů.

Auditovaný útvar: organizace

Zaměření auditu: Audit výkonu

Závěr auditu: Kontrolou nebyla zjištěna žádná závažná pochybení v rámci předmětné problematiky aktuálnosti interních řídicích dokumentů v organizaci **Zoo Brno a stanice zájmových činností**, p.o. Aktuálnost řídicích dokumentů, konkr. směrnic organizace byla naposledy kontrolována v rámci auditu 3/2018. Přestože celkový závěr auditu v roce 2018 byl kladný, byly nalezeny formální nedostatky. Proto s odstupem času byly kontrolovány i předmětné nedostatky z roku 2018 a jejich náprava. K nápravě nedostatků v rámci auditu 3/2018 došlo a připomínky auditora byly reflektovány.

Zároveň doporučuji zvýšené opatrnosti v případě aktualizace směrnic organizace, kde došlo/dochází k personální obměně zodpovědných osob.

audit č.2/2023 – Vnitřní kontrolní systém organizace, práce s riziky a analýza rizik

Auditované období: rok 2022/2023

Audit vykonáván v období: 1.4.- 15.7.2023

Předmět auditu: 1) Kontrola nastavení Vnitřního kontrolního systému (VKS) v organizaci

Zoo Brno a stanice zájmových činností, p.o. 2) Kontrola zaměřena na analýzu rizik.

Cíl auditu: Předmětný Interní audit v organizaci **Zoo Brno a stanice zájmových činností**, p.o. je zaměřen na kontrolu nastavení Vnitřního kontrolního systému (VKS). Druhá část interního auditu je zaměřena na analýzu rizik a práce s riziky.

Auditovaný útvar: organizace

Zaměření auditu: audit výkonu

Závěr auditu: Kontrolou nebyla zjištěna žádná závažná pochybení v rámci předmětné problematiky. Vnitřní kontrolní systém je v organizaci nastavený správně, práce s riziky a jejich identifikace probíhá dle nastavení metodiky organizace.

audit č. 3/2023 – Kontrola nestavební investice

Auditované období: rok 2022/2023

Audit vykonáván v období: 1.8. – 15.12.2023

Předmět auditu: prověření a kontrola náhodně vybrané nestavební investice za předmětné období

Cíl auditu: prověření a kontrola náhodně vybrané nestavební investice za předmětné období v organizaci **Zoo Brno a stanice zájmových činností**, p.o.

Auditovaný útvar: ekonomický

Zaměření auditu: audit finanční a výkonu

Závěr auditu: Kontrolou nebyla zjištěna závažná pochybení v rámci předmětného interního auditu.

2.3. Souhrnné zhodnocení výsledků interního auditu

V návaznosti na zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole v Zoo Brno a stanici zájmových činností, příspěvkové organizaci, je zpracován pro každý rok plán interního auditu.

Na základě schváleného ročního plánu interních auditů pro rok 2023 bylo v předmětném roce provedeno 6 interních auditů (1 audit finanční, 1 audit systému, 4 audity výkonu).

Nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky, které by zásadním způsobem nepříznivě ovlivňovaly činnost Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvkové organizace.

VI. Informace o výsledku inventarizace majetku a závazků

1. Vyhodnocení průběhu inventur

Pro zabezpečení inventarizace majetku a závazků k 31. 12. 2023 dle §29 a §30 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví a o inventarizaci majetku a závazků vydal ředitel na základě Směrnice SM-022 Inventarizace majetku a závazků Příkaz ředitele č. 2/2023, obsahující plán inventur dle §5 vyhlášky č. 270/2010 Sb., jmenování inventarizačních komisí a postupy při organizaci a provádění inventur.

Inventarizace proběhla v souladu s Příkazem ředitele ke dni 31. 10. 2023. K tomuto rozhodnému dni byl sestaven Inventurní soupis č. 1. a k 31. 12. 2023, k tomuto rozvahovému dni, byly sestaveny inventurní soupisy č. 2, č. 3 a dodatečný inventurní soupis č. 1. Seznam inventurních soupisů a dodatečných inventurních soupisů včetně uvedení rozsahu seskupení inventarizačních položek je uveden v příloze č. 1 této inventarizační zprávy.

Podklady provedení fyzických i dokladových inventur byly pro jednotlivé inventarizační komise řádně připraveny a členy inventarizačních komisí, kteří byli zodpovědní za zjištění skutečného stavu, zkontrolovány.

2. Informace o zjištěných inventarizačních rozdílech a zúčtovatelných rozdílech

Při zpracování informací uvedených v inventarizačních evidencích osobami zodpovědnými za zjištění skutečného stavu bylo u zjištěných ztrát v rámci norem přirozených úbytků zásob postupováno v souladu se stanovenými limity.

• Inventurní soupis č. 1:

Inventarizace dlouhodobého majetku účtovaného na účtech třídy 0 dle jednotlivých evidencí majetku na příslušných lokalitách.

Nebyly zjištěny žádné rozdíly.

Na analytických účtech 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku bylo navrženo celkem 13 položek na vyřazení. Jedná se především o různé starší studie a projektové dokumentace na výstavbu expozic. Vzhledem k tvorbě nové strategie bylo rozhodnuto zatím nevyřazovat a prověřit v prvním pololetí 2024.

• Inventurní soupis č. 2:

- 1) Inventarizace skladů (krmivo, technický materiál, ochranné oděvy KS, elektromateriál, (tm) dílny, (tm) doprava, čisticí a hygienické potřeby, čisticí a hygienické potřeby KS, kancelářské potřeby, obaly)

Inventarizace byla provedena fyzickým zjištěním a následně porovnána s účetní evidencí k 31. 12. 2022.

Zjištěny byly následující rozdíly:

Sklad krmiva, č. účtu 112/01

Přebytek:	2 694,23 Kč
Manko:	- 1 130,35 Kč
Rozdíl	+ 1 563,88 Kč

Zjištěné inventurní rozdíly ve skladech krmiva byly způsobeny u surovin, jako je ovoce a zelenina převážně hnilobou. U suchých granulátů a zrnin se rozdíly vyskytly zejména kvůli nepřesnému navažování jednotlivých krmných dávek v průběhu roku. U ostatních surovin – maso, holata, krmivo pro rybičky byly rozdíly způsobené špatným výdejem ze skladu při přípravě krmení pro zvířata, případně administrativními chybami.

Vzniklé rozdíly byly proúčtovány před ukončením roční účetní závěrky.

Sklad technického materiálu, č. účtu 112/02, 03, 07, 82

Jedná se o technický materiál, ochranné oděvy, čisticí prostředky, kancelářské potřeby

Přebytek:	29 358,82 Kč
Manko:	- 9 256,70 Kč
Rozdíl	20 102,12 Kč

Rozdíly vznikly záměnou při vydání technických materiálů, ochranných oděvů, čisticích a hygienických potřeb a kancelářských potřeb. Rozhodujícími položkami u přebytku byly vratné kelímky. Vzniklé rozdíly byly proúčtovány před ukončením roční účetní závěrky.

Sklad technického materiálu dílny, č. účtu 112/04, 05

Rozdíl - 659,17 Kč

Rozdíl vznikl prořezem materiálu především u různých druhů pletiva.

Vzniklý rozdíl byl proúčtován před ukončením roční účetní závěrky.

2) Zboží (UP zboží, obaly)

Inventarizace byla provedena fyzickou kontrolou.

Sklady UP (upomínkových předmětů) – č. účtu 132/30 - 35

Přebytek:	3 322,16 Kč
Manko:	- 5 407,77 Kč
Rozdíl:	- 2 082,61 Kč

Rozdíly vznikly především záměnou jednotlivých druhů UP u prodejců – brigádníků, různým počtem předmětů v balení, znehodnocením předmětů při manipulaci a v neposlední řadě rozmáčením kalendářů a knih na vánočních trzích.

Vzniklé rozdíly byly proúčtovány před ukončením roční účetní závěrky.

• Inventurní soupis č. 3:

Inventarizace finančního majetku proběhla fyzickým přepočítáním pokladen a cenin.

Nebyly zjištěny žádné další inventarizační rozdíly.

Žádné jiné zúčtovatelné rozdíly nebyly zjištěny.

VII. Informace o doplňkové činnosti

Doplňkovou činnost vykazuje Zoo Brno u táborů pro děti, pořádaných v zoo i na SEV Hlídka. Výnosy jsou stabilní, protože počet míst je kapacitně omezen a zájem převyšuje nabídku. Cena táborů je pouze každoročně upravována o nárůst nákladů. Problém je pouze se získáváním kvalifikovaných vedoucích, protože tábory organizované jinými subjekty mohou nabídnout podstatně vyšší mzdové ohodnocení než Zoo Brno.

V roce 2023 bylo dosaženo výnosů 1.439.770,- Kč, náklady byly 668.064.40 Kč, HV před zdaněním byl 771.705,60 Kč.

V Brně dne 29. 2. 2024

Mgr. Radana Dungelová,
ředitelka Zoo Brno